14

1884.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRERAD

NISSE-KALENDER

FÖR

1884

STOCKHOLM

TRYCKT HOS GERNANDTS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

1884

Printed in Sweden

Digitized by Google

»Alla sätt äro bra — utom det tråkiga.»

Voltaire.

Digitized by Google

Också ett företal.

Unter uns gesagt . . .

Det var på Holbergsdagen den 3 December. Jag hade genombläddrat fader H:s arbeten och fann, märkvärdigt nog, att menniskorna nu voro precis likadana, som på den tiden gubben lefde.

Samma språkfånar, samma adelstokar, samma skräflare, samma kälkborgare o. s. v. gå igen ännu i dag.

Hvad jag kände mig satiriskt stämd!

Satte mig så vid skrifbordet.

Arbetarebanken och Smithska klubban lekte genast för min håg . . . Motalafonden och Ungkarlarnes ring, Norén och »Det unga Sverge», tapetserare Johansson och August Strindberg — jag ville kittla dem alla.

Och hvad hade egentligen d:r Lindström att göra med riksdagsmannavalet, som både jag och f. d. jernarbetaren Eriksson voro så belåtna med! Karl Adam sjelf

JUL 29 '46 Björck
1126497
Digitized by Google

höll ju en smula af de nya »kammarherrarne»; annars hade han väl inte bjudit dem en corps på sitt 25-års-jubileum — — —

Det är visserligen vackert af menniskan, att erkänna sig vara ett kreatur, — så tänkte jag, — men inte är det derför nödvändigt, att, såsom man gjort i Köpenhamn och Kristiania, ställa sig som häst i skaklet, för att från teatern få draga hem en liten violin-diva, som visserligen är söt, men ändock icke öfverjordisk.

Tua skrattar åt alltihop och det gör hon rätt i.

Det är ju nästan lika löjligt, som de virriga telegrammen om general Ghordon, hvilken i rappet liknar Valhalls galt: slagtad ena dagen, åter uppstånden hel den andra.

Och allt detta »vrövl» sedan om »Giftas» och om Hedins norskhet och ...

Nu inträdde i mitt skrifrum en sättarpojke.

— Jag skulle helsa från faktorn och be om företalet till kalendern.

Det hade jag glömt — för Holbergs skull.

Men alla företal bruka ju vara stöpta i samma form. Jag tror, att jag inskränker mig till typografens svar, då han på en bal förebråddes för att han flera gånger tryckt en annans fru väl hårdt om lifvet.

»Jag ber om ursäkt för tryckfelen», sade han.

Nemo.

Digitized by Google

En liten roman ur verkligheten,

ur Kongl. bibliotekets handskriftssamling

framdragen, beskrifven och med randglossor försedd

af

Förf. till »Förbiskymtande skuggor».

En vårafton 1819 gafs å Stora Börssalen i Stockholm en icke offentligen annonserad musikalisk soirée till förmån för två elfva-åriga tvillingsystra Eva och Carolina L., fortepianospelerskor. Man beundrade den ovanliga talang de båda små utvecklade. Mellan deras spel uppträdde den då 63-årige Karsten, som sjöng Beethovens »Adelaide» och med sina grå hår, men sin ännu bibehållna friska mannakraft erbjöd en intressant anblick bredvid de båda barnen; man tyckte sig se på samma gång en bild af minnet, som den gamle sångaren från tredje Gustafs dagar väl snart skulle tillhöra, och af hoppet, som stod vid hans sida.

En tid af 17 år förflöt. Ett nytt slägte hade hunnit växa upp. I grafven hvilade längesedan det jordiska af Karsten, och han hade dit följts af den ena

Digitized by Google

tvillingsystern. Den andra, Carolina, nu utvecklad till en sångerska och pianiste med rykte från flere Europas hufvudstäder, stod åter inför Stockholms musikaliska allmänhet. Det var å Kungliga teatern den 12:te Mars 1836. Publiken var entusiasmerad och Aftonbladet yttrade i sin granskning af konserten bland annat: »M:ll Carolina L. är onekligen en artist af utmärkt rang, virtuos i detta ords sanna betydelse».

Carolina är hjeltinnan i den lilla episod ur verkligheten vi här skola framställa.

* * *

Framför oss ligger en studentkatalog från vårterminen i Upsala 1822. Vi slå upp förteckningen på Södermanlands och Nerikes nation och välja några namn här och der.

Det är idel bekanta äfven för våra dagar, dessa studentnamn från 1822:

Latinaren och estetikern *Adolf Törneros,* »Sveriges Jean Paul»; skalderne *Vitalis-Sjöberg* och *Karl August Nicander*; läkaren *Fredrik Segerstedt; Göwert Adolf Indebetou,* den käcke, frejdade sjömannen; *Gustaf Wilhelm Gumælius,* församlingsläraren, riksdagsmannen, örtagårdsmästaren, Engelbrektsskalden; hofmarskalken *Herman von Wahrendorff,* den mest förfinade svenske goddagspilt, som i vårt århundrade njutit af den jordiska tillvaron; *Hugo Hamilton,* teater- och postdirektören; *Nils Wilhelm Lundeqvist,* utgifvaren af bl. a. de utmärkta arbetena »Handbok i svenska landtbruket» och »Juridisk handbok»; *Claës Efraim Günther,* justitiestatsministern; *Timoleon Wistrand,* medicinalrådet; *Jon Ulrik Ekmarck,* den

Digitized by Google

i tidiga år af dödens lie skördade historikern*; *C. Forselius*, utgifvaren af Vitalis' samlade skrifter; samt den ännu lefvande, vördnadsvärde åldringen professor *Bergfalk*.

Bland alla dessa kamrater, hvilkas framtid, mer eller mindre för dem sjelfve lyckobringande, blifvit uppmärksammad, fanns ock en ung »nobilis», hvilken vi med ett af hans förnamn vilja kalla: Fredrik.

Han tyckes varit en af naturen ganska mycket begåfvad ung man, vetgirig samt särdeles förtrogen med sine några år äldre nationskamrater Törneros och Nicander. År 1822 öfvertog han en förmånlig, fädernenärfd egendom och hugnades ungefärligen samtidigt med kammarjunkare-värdighet.

Hans egendom, ett gammalt Vasa-gods vid Mälaren, 5 mil från Stockholm, gästades ofta af de forne Upsalavännerne. »Till sitt läge romantiskt, till sitt allmänna utseende halfvildt, är **hamn ett stamhåll för underbara sägner. Dess invånare älskade, öfver allt annat, skaldesång och strängaspel; och sinnet stämmes vid betraktande af den ensliga, men vänliga nejden lätt

---

* Det må här — i förbigående — nämnas, att det är Ekmarck, som skrifvit den otaliga gånger föredragna:

Tonernas vågor,
himmelska lågor,
fylla med tjusning hela mitt bröst;
såren ej blöda;
tårar ej flöda;
hjertat hugsvalas af lugnande tröst

— till hvilka ord Ekmarck, framstående tonkännare som han var, lämpade musiken för qvartett och kör efter ett andante ur Beethovens A-durs-symfoni.

Digitized by Google

till den föreställning, att deröfver de förbrödrade skuggorna af Törneros och Nicander sväfva.» *

Fredrik är hjelten i den kärlekshistoria här berättas.

Vi hafva denna historia ur hans egen penna. I Nicanderska brefvexlingen, förvarad i Kongl. bibliotekets handskriftssamling, finnas flere förtroliga bref från Fredrik till Nicander, och ur två af dem meddela vi nedan stående utdrag.

* * *

**hamn d. 28 Maj 1836.

— — — Utan tvifvel har ryktet fört till dig den underrättelsen: Jag är förlofvad, med min cousin, den i Berlingske i Köpenhamn, i södra Sveriges avisor till skyarne upphöjda sångerskan — Spontinis elev — Carolina L.

Det är någonting mer än besynnerligt — det vore ett det härligaste ämne till en novell. Jag hade ej sett flickan se'n 1820 (vi voro uppväxta tillsammans) — nu återsåg jag henne; det var som en ny verld uppgått för mig, liksom efter ett långt, långt vandrande i en öcken jag kommit i en paradisiskt tjusande oas. Jag var på hennes konsert. *Så* betagen har jag aldrig varit. Att *jag*, som aldrig sett Italien, ej hört något dylikt, är naturligt, men att Wetterling ** (som satt bredvid mig) var så i taget, att jag aldrig sett honom sådan, och svor och förbannade sig på, att se'n han var i Flo-

---

* Ur Atterboms minnesteckning öfver Törneros (Upsala 1840).

** Den bekante historiemålaren, kapten (s. m. major) Wetterling vid Svea artilleriregemente.

Digitized by Google

renz, i Neapel han aldrig hört något sådant och att öfverallt i hela verlden en sådan röst vore högst utmärkt — det bevisar mer. Och sannerligen jag nu vet något vidrigare än att höra de sluskiga rösterna på vår Kongl. svenska theater!

En den aldra mest poetiska afton följde på concerten. Jag var bjuden till dem (hon följer med sin mor). Alla barndomsminnen vaknade. Herrligt glänste de sköna ögonen. Theatercostumen var aflagd, men hufvudet (decoreradt med konungarnes i Danmark och Preussen presenter) orördt. Intrycket af musiken ännu friskt — — — Jag behöfver ej säga dig mera. — — Men tillika — vansinnigheten af att erbjuda en artist, helst en musikalisk, lugnet och ett kongl. svenskt landtjunkarelif — — den äfventyrliga slägt, hvaruti jag råkar — — artistens oförmåga att sköta economi, som de alltid se ur en skef, oriktig ståndpunkt — jag var nära att bli vanmäktig, Men — jag friade, fick ja, och allt sedan (det var i medio af Mars) har jag varit en annan menniska. De aldra saligaste stunder och det värsta djefvulsskap har jag se'n erfarit. — — — När bröllopet sker är ännu icke bestämdt. Antingen i sommar eller höst. Penningar dertill och till alla förmodade och oförmodade utgifter, till möbler etc., har jag, Gud ske lof, inne. — — —»

Men saken tog en annan vändning, såsom man kan se af det efterföljande brefvet.

**hamn 6 Juli 1836.

»— — — Min f. d. fästmö har det ödet gemensamt med fröken Schoultz* och troligen flere sånger-

* Johanna von Schoultz, född i Finland d. $\frac{6}{3}$ 1813, tillhörde en adlig, men icke å svenska Riddarhuset introducerad

skor — kanske de flesta dylika personer — att ega en högst otreflig slägt. Så äfven Carolina. Fadern var (eller är) en man med många älskvärda sidor, arbetsam som en myra, angenäm sällskapsmenniska, rolig, i detta ords egentliga bemärkelse, men en ohjelplig slarf i allt hvad penningar angår. Brodern (du mins kanske honom från Upsala) är en stor slarf, har flackat omkring öfverallt och har aldrig kunnat stanna vid något. (Den andre brodern, Ludvig, var min kamrat och dog som du mins.) Men sämst af alla är modern. Besynnerligt, att naturen kan skapa två så olika syskon som henne och min mor. Två större olikheter finnas ej. Fru L. är nämligen ett stycke djefvul af rätta slaget.

»Då djeflar ha det svartaste i sinnet,
De träda upp i ljusets skepnad först.»

Du mins hvilken öfversatt detta.

Sedan Tit. L. (som var lektor vid Carlberg och tillika fortifikationsofficer *) samlat ofantliga skulder,

---

ätt. Fadern var först landshöfdingen i Kuopio, sedan Wasa län, sist ledamoten i »Rikets allmänna beredning» N. F. von Schoultz. Fröken v. S. uppträdde å Italienska operan i Paris och å Italiens förnämsta teatrar, derjemte å konserter (bl. a. i Stockholm åren 1828, 30, 31, 39 och 40) samt ansågs som en konstnärinna af första ordningen. Gift 1842 med ingeniören E. W. Brand, lefde hon först i Tavastehus, tärd af bröstsjukdom och obemärkt, samt sedan i Helsingfors, der hon afled d. $\frac{28}{2}$ 1863.

* Han var löjtnant vid ingeniörkårens fortifikationsbrigad samt lektor i geometri och trigonometri. Skicklig musiker, har han komponerat en 1817 å Kongl. teatern i Stockholm uppförd operett, »Lantara eller Målaren i pant», samt dessutom en Capriccio (från Åhlströms nottryckeri), en Sonata (utgifven i London och tillegnad Clementi) m. fl. numera alldeles förgätna musikstycken. Han lär ha dött i Greifswald 1842.

Digitized by Google

tog han det partiet att lemna Sverige 1821. Jag hade ej sett en skymt af familjen se'n 1820, men hade allt se'n jag började minnas något och till 1820 mycket och ofta varit tillsammans med dem. Carolina och jag tyckte alltid mycket om hvarandra, redan som små; jag bibehöll samma känsla som yngling (då deremot hennes tvillingsyster Eva och jag aldrig kunde tåla hvarandra). Fadern bosatte sig i Greifswald, der han nu har samma plats som Hæffner i Upsala, men är ojemförligt bättre lönt än han och förtjenar plumpt på lektioner, hvari han är ytterst flitig; så med att ge concerter o. s. v. Men han är ändå i stor misère. Af modern hade jag ett obehagligt minne. Hon beskrefs för mig som de andra syskonens och mannens tyrann och föreföll mig såsom understundom obehaglig och ledsam, men hon hade många trefliga sidor derjemte. Som yngling granskar man dessutom ej så noga. Men det onda frodas med åren rikligen, och »ond blir aldrig god», säger ordspråket. Föga sinne för huslighet har hon alltid haft, men ändå alltid varit despot, hållit barnen mycket strängt, ja, så strängt, att de knapt fått ega en egen tanke. Sjelf »eine Betschwester», har hon sökt göra barnen så med, och det lyckas öfvermåttan väl med flickor. Detta var en ledsam sida med Carolina, men hon hade många angenäma sidor af fadern och var, om också något bortskämd af sitt kringresande lif, likväl på intet vis förderfvad. Om modern ej hade existerat och hon kommit under min ledning, så hade nog allt gått bra. Ibland tror jag det och ibland tror jag det icke. Ty flickan var hälften menniska och hälften en sorts Armida eller hafsfru eller Wassernixe eller någon annan sorts förtrollerska. Denna verlden kände hon endast till hälften. Men vid pianot! . . . O

Digitized by Google

Ihr Götter! Undra ej på mig, att jag blir utom mig. Jag har aldrig varit i Italien. Du har varit der; men om du hört henne, hade du troligen — om du dertill lägger vår barndomsbekantskap och hennes visade ledsnad vid sitt lefnadssätt — ej dömt så som alla nu bedöma mitt steg (då jag erbjöd henne min hand) för en total brist af verldskännedom, för rakt af en galenskap.

— Vi hörde — i Februari — att de kommit till Stockholm. Mamma hade nästan beslutat att undvika dem. Jag tänkte på ingenting, läste Engelska så flitigt som en gymnasist på Virgilius och frågade efter intet annat. Men en dag sade mamma: Har du lust, så ska' vi fara in och helsa på dem; det vore roligt att se Carolina, huru hon nu för tiden ser ut, och att höra henne. Jag svarade helt kort nej och blef hemma och läste min Milton mechaniskt, men mamma for in. Hon återkom så exalterad, att jag aldrig sett henne sådan. Carolinas sång beskref hon som något högst förtrollande och dem begge från en högst fördelaktig sida: gumman som mycket förbättrad och gammal, slö och afsigkommen (ja, Sixtus d. 5:te gjorde sig också eländig, då han fann så för godt!) Concerten var då utsatt till d. 12:te Mars. Följande dagen, d. 3:de Mars, vaknade jag som vanligt, drack caffe, satte mig till med Flügel och Milton, och mitt vanliga eremitlif var ej en hårsmån olika gårdagens. Men — Milton föreföll mig 100 procent tråkigare än vanligt. De ord jag ej visste glömde jag strax se'n jag slagit upp dem. Jag arbetade en stund, men se'n jag Milton från mig kasta' och gaf mig fan på att jag skulle ha reda på hur det var fatt. Jag rustade mig i ordning, åt och satte mig i slädan, som styrdes åt Stockholm. Det var besynnerligt hela vägen; jag kände att något — ej af Miltons satan, utan

Digitized by Google

af något annat — farit i mig; en brinnande ifver att komma fram. Jag stannade vid Ulriksdahl för att låta hästen pusta litet. Klockan slog sex. Allt var mol still, en stark dimma. Nu lunkade det af öfver Brunnsviken. Vid tullen såg jag en mängd af ljus långsamt skrida framåt, det var lyktorna vid en — likprocession!!! .... (Si, ta mej sjutusan djeflar, fins det icke omina!!! sade Carlgren*)... Jag kände mig bus och gick dit jag ämnade. De bodde (på det du må veta hvar scenen för min vällust och sorg var) i Enkhusgränden, i samma hus der fröhandeln är. Jag mottogs af modern högst artigt och älskvärdt. Återseendet var angenämt å båda sidor. 15½ år försvunna, dess glädje och sorg som en dröm. Carolina hade varit opasslig och hade blifvit ordinerad bad, så att jag, som modern sade, ej kunde få se henne denna afton. Men bäst vi sitta och språka, öppnas dörren och Carolina träder in. På moderns föreställning om hennes oförsigtighet svarar hon (jag glömmer det aldrig) endast med de orden: »jag hörde Fredriks röst!» Det var som om en röst inom mig ropat: titta upp ur bokdammet, mycket annat finns i verlden som är värdt att eftersträfva. Jag tog henne i handen och såg i hennes ögon. De voro sig lika — sköna, glänsande, men oroliga. Aftonen var högst angenäm. Jag hörde henne likväl ej sjunga då, men följande förmiddagen. Oförgätligt! En Tyrolienne (kallad efter madame Malibran), ett effectstycke i detta ords aldra vidsträcktaste bemärkelse, var det första hon sjöng. Jag måste med våld tillbakahålla mina tårar. Allt hvad jag hittills hört föreföll mig ej stort bättre än brand-

---

* Löjtnant Carlgren, en brefskrifvarens granne, omtalad äfven i flere Törneros' otryckta bref.

Digitized by Google

vaktssång. Det var som om jag blifvit uppryckt med rötterna och kastad utför en afgrund. Som en lugn, spegelklar flod fortgick sången ... det var som om man gått en skön junijdag i en tjusande nejd och luktat på en bouquet af de aldrafriskaste blomster. Det var som om man varit placat full af något oändligt finare än champagne — det var som om man fått en kyss af en engel!

Jag for min väg, försedd med 2 biljetter till concerten, hvaraf jag gaf Wetterling* den ena, kom hem, återtog mina vanliga sysselsättningar, men tänkte starkt på och längtade mycket till Lördagen d. 12:te Mars. Jag läste under tiden »Two gentlemen of Verona», slog upp och skref som vanligt, alldeles som om det gällt att tentera, men visste ej stort hvad jag läste.

Den 12:te Mars kom. Tidigt gaf jag mig af i ett horribelt väder och ett fasligt väglag. Gick bredvid medan släden skrapade i sand. Klädde mig gentil, drack thé hos Pohl och gick upp på amphitheatern. Capitanaccio** var före mig der, putsad nästan mer än vanligt och munter som en spelman. Och härligt glänste kronan och instrumenterna pröfvade sina krafter. Allt andades fröjd. Sjelfve Lowisin och excellensgubbarne i stora logen förekommo mig nästan trefliga. Jag var vid ett det muntraste lynne, och Wetterling gör en icke sämre, då man är gladt stämd. Nu drog orchestern till med ouverturen till »Le Siège de Corinth». Derpå inledde Berwald sångerskan, som sjöng en aria ur samma piece ... oförgätligt! .... Se'n sjöng hon med

---

* Se en föregående not.

** En förtrolig benämning vänner imellan på Wetterling.

Digitized by Google

Bergen* duetten ur» Jessonda» (minns du 1826, då vi voro förtjusta åt den?) »Får jag tro, att du delat samma känsla, som de tonerna väckte» (dessa ord voro i mitt friarbref de första hvarmed jag tilltalade henne). B. satte till med alla segel. Mamsell Widerbergs och Sällströms exceqvererande af samma duett var bara som strunt emot detta. Se'n kom det bästa — det som alla jag hört fälla något omdöme öfver hennes sång ansågo som hennes triumf, och många gett sig fan på ej kunnat sjungas bättre, nämligen en aria ur Bellinis »la Somnambula» (säg mig, har du hört den?) O, Ihr Götter!... Sedan den var sjungen, lutade sig löjtnant Bråkenhjelm, som satt å andra sidan om mig, öfver till Wetterling och frågade honom: »Nå, herr captén, hur står det till?» »Fråga mig om det i morgon», sade Wlg, »för Gud förbanne mig, om jag vet hvar jag är hemma!» B. frågade vidare: »Har captén hört henne på fortepiano?» W.: »Nej». B.: »Ja der är hon lika god». W.: »Gud bevare oss... Gud bevare oss!».... Nu kom det sista: La Tyrolienne, det samma som hon först sjöng för mig. Jag har sett en person, som, högst prosaisk, platt intet kan tåla musik, knäppt ihop sina händer och himlat sig och sagt, att något sådant hade han aldrig drömt om. Det är också snart sagdt intet, som så nyper och bräcker och vänder ut och in på en som det. Jag vände mig om och såg på kronprinsen. Han såg ut i synen som då man tänder eld på en torr gren: det fladdrade och lågade upp och ner mellan ögonen och mustascherna och pipskägget. Ett stormande dacapo. — — —

* Förutom af hofsångaren Isak Berg biträddes konsertgifvarinnan denna afton af violinisten Lemming och pianisten prof. Passy.

Derpå kom den aftonen, som jag till en del förut, i mitt första bref, beskrifvit. Modern såg visst, att det aldrig stod rätt till (hon var »die alte Barbara» då för tillfället) och lemnade oss, så ofta hon kunde, ensamma. Om aftnarne, vid ljusskén, är man — om också icke musik är ifråga — en annan menniska än eljest. Jag gaf henne en tysk Taschenbuch till ett minne af aftonen och bad henne i skönare länder, dit hon snart komme, någon gång tänka på mig, som går ensam på **hamn och grubblar. Huru glänste ej ögonen när hon såg på mig och sade: »Men du skall ej gå der ensam». Jag kunde ej svara; jag såg ner — hon på ett porträtt i boken.

Jag gick hem och lade mig. Ej en enda blund sof jag. Att hon älskade mig, det insåg jag nu klart. Och jag sjelf? Jag var som eld och låga. Något sådant hade jag aldrig förr erfarit. Det bränner i hjernan... det är en svindel... man rår sig alldeles icke sjelf. Men, en förening med en sådan person — huru orimligt att tänka derpå! Det vanliga, prosaiska hvardagslifvet på det svenska bondlandet — nej, omöjligt. Men också hvilken harmonie, hvilket gudalif! Jag eger nog att skaffa henne erforderliga beqvämligheter, om också intet grannt lif. Men nej, landtlifvets ruskiga sidor kan hon ej uthärda — och åter: nu eller aldrig! Något skall man våga här i verlden! Men det går åt helvetet!

Ikring dessa hufvudthemata svängde sig natt-tankarnes variationer. Jag trodde hufvudet skulle spricka. Jag var nära att bli vanmäktig. Och ack! Behagen, huru verka de ej på den, som så länge lefvat endast bland böcker. Då Claude Frollo blef kär, blef han de-

Digitized by Google

sperat. Carolina var väl ej just en Esmeralda *, men som hon likväl en offentlighetens person.

Jag klädde på mig och gick upp till Wetterling samt förtrodde honom, under tysthetslöfte, min belägenhet, ej så öppenhjertigt som nu, men ungefärligen. Han tog saken, som allt annat, lätt, ytligt och muntert, svor på, att hon aldrig finge sådant tillbud mer, sade, att ingenting var lättare än att låta henne sjunga i Stockholm om och när det roade henne, och förestälde mig, att jag skulle ångra mig, om jag läte henne resa utan att fråga efter henne.

Jag gick derifrån till Carolina. Länge talade jag vid henne ensam, om hennes lefnad. Hon sade sig vara utledsen vid det kringresande lifvet, sade att Italien och Frankrike ej vore för henne att tänka på; dels kunde hon ej språken, dels voro der så många, att hon ej väckte något uppseende der, och slutligen vore det hennes och föräldrarnes oryggliga beslut, att hon aldrig blefve actris, emedan de då ansåge henne förlorad (detta sista sade hon väl ej expressis verbis).

Jag for hem och gjorde hvarjehanda betraktelser som du lätt kan gissa. Gick och våndades ett par dar, och postdagen derpå skref jag och afsände mitt friarbref.

Jag fick derpå ja, men med det vilkoret, att hon först skulle resa till Ryssland, enligt ett löfte till hennes mor, för att der råka och hjelpa sin k. broder, som vistades der och vore i stort behof af hennes hjelp. Jag svarade och biföll allt.

Efter ett par veckors förlopp — det var ett förskräckligt, nästan ofarbart väglag och jag hade mycket

---

* Claude Frollo och Esmeralda äro som bekant två af hufvudpersonerna i Victor Hugos »Notre-Dame de Paris».

Digitized by Google

som höll mig qvar här hemma — gaf mig af, Annandag Påsk. Jag bodde då, och alla påföljande gånger jag var inne, hos Capitanaccio. Jag besökte Carolina genast! Det var en oförgätlig eftermiddag och afton. Hon hade varit illamående och låg utanpå sängen — i en hvit klädning. En lindrig feberrodnad — rummet i halfdager — hon sträckte armarne emot mig — hennes leende — ögonen — — — O Gott! das Leben ist doch schön! — och många kyssar, och barmen slår mot mitt hjerta! Sådana ögonblick uppväga oändligt många års trefvande och famlande och tråkande igenom ens vanliga öcken.

De nästpåföljande dagarne voro högst angenäma. Sång, fortepianospel (deri hon var högst utmärkt) och kärlek. Intet obehagligt alls rönte jag ännu i huset Modern var fryntlig och höll sig ännu i skinnet. Mellanåt hörde jag »Den stumma från Portici» (hvars musik är dråplig; men sången, se'n man hört Carolina ... fy baj!). Hörde Wallin i Svenska akademien declamera (oförlikneligt) Tegnérs verser vid akademiens guldbröllopsfest. Ja, das war ein Leben! Men kärleken var ej mild, ej naturlig. Den var brännande, het, ja halft vansinnig. Ett bevis för hvad jag förut sagt, att hon föreföll mig till hälften en menniska, till hälften en fée.

Jag for åter hem. Jag började förskräckas öfver min belägenhet, då jag åter befann mig på de kongl. svenska trädesgärdena. Men jag var berusad öfver all beskrifning. Tanken på Ryssland och dess vådor och faror och att hon kanske aldrig komme derifrån, kom mig att förskräckas. Jag skref ett långt bref och förestälde modern och henne vådorna och hvad Ryssland vore för ett land. Derpå erhöll jag nästa postdag intet svar. Jag blef orolig och for genast in; flög som en

Digitized by Google

pil till hennes boning. Hon var ej hemma, utan borta och sjöng på Lemmings concert. Jag gick der och väntade och väntade och spratt till vid hvart skramlande på gatan och tänkte på: das Schauspiel dauerte sehr lange etc. Slutligen stannade vagnen. Hon och modern kommo in. Hon sprang i min famn och sade: Fredrik, jag reser ej till Ryssland, jag blir hos dig!...

En ny förtrollningsafton, skönare än den förra! — — — — —! — — Dagen derpå voro vi i Wetterlings atelier, som tillika visade Byströmska samlingen och var synnerligen artig och talade om påfvens capell och Italien etc. etc. Jag var inne nästan en hel vecka denna gång. Nu började jag först i smått finna, att (i synnerhet den musikaliska) artistens hvardagslif ej alltid är det trefligaste. Brist på huslighet, på economiskt förstånd, till och med på delicatess i ett och annat började så der skymta fram. Gumman började visa capriser — någon gång odrägliga — bli bitande och tvär. Jag låtsade om ingenting; snart var fortepianot i gång igen, och allt var glömdt. Likväl återkommo hvarjehanda ledsamheter tidt och ofta — intrigue och kabaler med musici, af hvilka de sade sig haft förargelse — blandadt med economiska bockar. Då frågan kom på den blifvande etableringen, föranledde detta till små missförstånd, likväl af ingen vigt; men allt detta sammanlagdt kom mig att göra mina alfvarsamma betraktelser, om ej förr, så om aftnarne, då jag lade mig. Jag meddelade mina bekymmer för Wetterling. Artister se alltid economica ur en falsk synpunkt, sade jag en gång. »De se dem falskt, ja», var svaret, men åtföljdt af många tröstegrunder.

Emellertid var prestbetyg å ömse sidor uttaget och lämnadt till pastor i Jakobs församling, som gaf

Digitized by Google

inlaga till consistorium och derifrån till kungen (för cousinagets skull). Sängkammarmöbeln beställdes, en förmaks d:o, och ett syperbt fortepiano köptes (dessa två senare af Carolina). Allt hade troligen varit beställdt till midsommar, om ej det annorlunda beslutats.

Den 13:de Maji for jag åter in. Vid första mötet var gumman odräglig. Nu var hon i sitt hvardagsskick. Jag bäfvade. Straxt derefter började Carolina en jeremiad öfver fadern, som skrifvit en ryslig epistel till henne och propsat på pengar; modern hade då hotat henne förskräckligt och förbjudit henne att lemna »den slarfven» något, utan destinerade dem (pengarne) åt den svältande brodern o. s. v. Till paradiset hörer också ormen, började jag nu i smått få erfara. Likväl höll jag god min och sökte ställa allt till rätta, såsom också temligen lyckades. Fadern fick ett afslag och brodern (enligt moderns vilja) det han tiggt om. Mellanåt hugnades jag med berättelserna om huru Drottningen gratulerat Carolina till sitt gifte och sagt: »Ni blir vår granne i sommar då vi komma till Rosersberg.» Då Carolina sagt: att det beror på H. M:t, vi äro cousiner, svarade Drottningen: »Oh! il n'y en a pas du danger!»

Ännu bar det sig; men än ett par dagar, och modern blef alldeles olidelig. Jag förmodade, att några nya obehagligheter varit orsaken dertill. Jag gissade rätt. Den 19:de Maji — en thorsdag — var en dag, som jag aldrig glömmer. I vanlig tid f. m. gick jag till Carolina. Hon satt och snyftade och grät. Jag frågade om orsaken. Hon kunde ej tala för bara gråt. Slutligen sade hon: Jan Georg! Ack, den stackars Jan Georg! (Så heter slyngeln brodern). »Nå hur är det med honom?...» Nu följde en berättelse, huru modern haft bref från honom, deruti han beskrifver sin misère,

Digitized by Google

att han var gift och svälte och Gud vet allt icke hvad... Men — sade hon och smög sig sakta till mig — ett ord af dig och allt är bra... »Nå, hvad då?» ... Låt mig få ge en concert för honom!... »I ditt eget namn?»... Ja!... Nu mådde jag värre än en carnalje. Mången, som varit mycket mera med i verlden än jag skulle ha funnit sig högst förlägen. Att tvärtemot bruket här i Sverige, tvärtemot all här rådande decence proponera något sådant som att som min fästmö sjunga för pengar — det var något för starkt. Allmänna rösten hade varit högt deremot; jag hade om detta skett, varit i nästan samma cas som en officer, som i uniform gjort något opassande. Dock, detta förstår du lika väl som jag. Men nu, hennes tårar, moderns rysliga lynne, som lät mig frukta ett utbrott fasligare än allt fasligt, om jag nekat, och hvarefter hon behändigt skjutit skulden på mig och jag ansetts öfver hela Stockholm som en förskräcklig menniska — allt detta tillsammans kom mig till att *icke* göra hvad jag först tänkte säga: antingen ringen tillbaka eller också aldrig sjunga för pengar! Jag biföll och satte mig att skrifva till T—s* (enligt löfte) om concertens tillställande i Upsala vid promotionen. Men brefvet blef i stället en jämmer öfver händelsen. Se'n jag slutat det, talade jag åter med Carolina om saken och förestälde henne det högst opassande i saken, att hvad som utomlands möjligen går an, duger allsicke här — huru Upsala studenter och borgare skulle skratta åt, att **hamns ägares fästmö samlar till bröllopet (ty hvem kunde veta, att concerten skedde åt brodern? ej kunde det sättas på affischen). Att stå der med min ring som ett åtlöje och se'n om några dagar

* Tvifvelsutan Törneros.

Digitized by Google

stå bredvid mig i brudstolen. Allt detta fann hon — *då* för momenten åtminstone. Jag gick ut i staden för att litet hemta mig. Jag möttes vid hemkomsten af modern, som under tiden fått veta hvad jag sagt. Nu började en annan visa. Jag tilltalades som för en polis eller en kämnersrätt. Några obehagligare ögonblick har jag knappt upplefvat. Sorg, harm, vrede, ängslan bemäktigade sig mig ömsom. Dock hade jag nog herravälde öfver mig sjelf att svara helt facilt, att ej det minsta bryta ut och att slutligen bifalla till alltsammans. (De besinnade sig väl och funne vid närmare eftertanke hvad som passar inför allmänna opinionen, tänkte jag. Jo pytt!) Derefter hade jag ett samtal med Carolina, hvilket var kanske ännu vidrigare. Modern hade skrufvat om henne — ett ytterligare bevis på att hon ej ägde någon charactersfasthet, utan var som ett rö för vinden. Ett skenbart lugn, ett skenbart godt förhållande återkom denna afton — den sista jag var i staden denna gång — afbrutet dock af några pikar om högfärd och några ännu mindre delicata yttranden. Något verkligt godt förhållande återkom aldrig.

Jag for hem följande dagen i den ruskigaste sinnesstämning på ångbåten. Jag såg nu i hvad sällskap jag befann mig. Det stötte något på skojare. En person, som varit auf die Brettern (heter det ej så?) är farligt att ge sig ombord med! Sant!... Jag tillbragte ett par högst vidriga dagar. Jag skref till Carolina och sade henne öppet allt hvad jag tänkte, likväl utan all bitterhet, helt moderat. Men jag sade tillika, att i anledning af hvad som sednast förefallit jag beslutat att för en tid uppskjuta bröllopet. (*Det* förargade modern ofantligt). Derpå svarar Carolina med jämmer och tandagnisslan, men försvarar sig tappert. Något otillbörligt

Digitized by Google

vore det nämligen alldeles icke att såsom min fästmö sjunga för pengar, hvar som hälst. Nu var det ohjelpligt. Ett fruntimmer, hos hvilket känslan för det skickliga är död — hu! Eller om modern dicterat brefvet. Likgodt. Det var ohjelpligt. Jag skref ett bref — ett sorts afsked. Derpå fick jag intet svar. I stället började nu en brefvexling mellan mig och modern, som stälde sig högst oskyldig och gudsmjuker och heliger. Ibland annat berättar hon mig, att hon skrifvit till landshöfding Kræmer i Upsala om concerten och att han svarat och på det artigaste bifallit detta och rådt Carolina att ge concerten i eget namn. Af T—s bifogade bref finner du, att han rådt till raka motsatsen, och att käringen var en lögnens ande — — — — Ack, en sådan tid för mig! Jag behöfver ej göra mig begriplig, du kan förstå det ändå.

Den 3:dje juni foro de hitut och voro här till den 7:de på morgonen, då de foro — troligen för evigt. Min Gud! hvilka plågsamma dagar! Modern som en brännässla så vidrig — och Carolina passiv. Gud vet, hvad hennes kärlek till mig var för slag, om det var något eller intet, eller om nitet att skaffa brodern pengar var henne mer än en säker framtid och en förening med den hon åtminstone sagt sig älska, eller om hon blindvis följde moderns och broderns befallning att lämna allt och bli, som förr, en metkrok åt dem. — —

Bäst, att det gick som det gick, ty väl hade det nog aldrig gått. Slägten hade förstört mig. Carolina hade vantrifvits, ty oaktadt hennes sägen, att hon längtade till lugnet, så hade det — fruktar jag — varit som med fisken, den trifs ej annorlunda än i vattnet.

* * *

Digitized by Google

I ett derpå följande bref, af den 7:de Augusti till Nicander, synes det, att denne gillat vännens steg. Det heter nämligen:

»Tack för ditt bref. Det gläder mig, att du funnit, att jag handlat rätt» o. s. v.

* * *

Tre år senare — samma år som Nicander af döden befriades från sina djupa andliga och kroppsliga qval — ingick *Fredrik* giftermål med en 18:årig grefvinna S.

Ungefär samtidigt förenade sig *Carolina* i ett lyckligt och långvarigt, först med makens död 1860 upplöst äktenskap med vice konsul S. i .... köping, en mycket framstående musikamatör — virtous på violoncell — samt ledamot af Musikaliska akademien.

* * *

De båda kusinerna, som en gång af ett sinnesrus förleddes att tro sig skapade för hvarandra, men hvilkas vägar snart skildes, hafva för länge sedan vandrat till det land, hvarom den förtrogne vännen och skalden en gång så sant sjungit, att

»Lifvet tror, men blott den döde *vet.*»

Digitized by Google

Svart och hvitt.

En lärorik, om ock färglagd historia.

Hvar menska har sin egen färg.
Den bör hon hålla fast som berg.

Digitized by Google

Men färgen orsak är till split.
Se, sotarn svart . . . se, mjölnarn hvit.

De stöta hop med hån och gäck.
Och så får hvar och en sin fläck.

Digitized by Google

Den fläcken måste plånas ut.
Utmaning följer utan prut.

Att sakens vigt betona få,
man *handskrift* ger hvarann derpå.

Digitized by Google

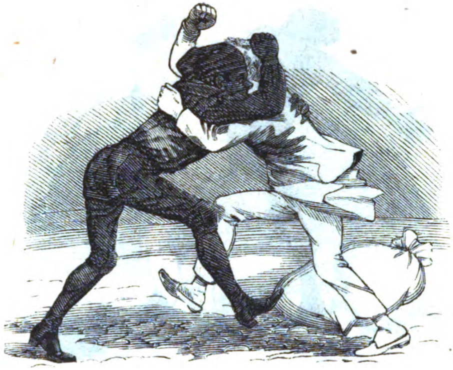

Nu går det löst på lif och död.
I blodet fräser hämdens glöd.

En rast ett ögonblick man tar.
De likna just ett panter-par.

Digitized by Google

Till kamp på nytt! De först bli qvitt,
när svart ej skiljes ifrån hvitt.

Och tillfredsstäld är hedern nu.
Så gå åt hvar sitt håll de tu.

* * *

Digitized by Google

Det fins dock en moral häri:
att man sin färg skall trogen bli'.
Hvem svart, hvem hvit af kämpar två?
Nu äro båda lika — grå.

X—g.

Digitized by Google

I gamla gömmor.

Af Enrico Castelnuove.

Från italienskan af *CaLixTus.*

Det hade händt markis Aristide Orlandi det samma som vanligen brukar hända män, hvilka vilja förlänga ungdomen utöfver de normala gränserna: han hade helt plötsligt känt sig vara gammal. En fjorton dagars opasslighet hade varit nog att ingifva honom tusen griller, och huru mycket än läkaren ansträngde sitt talorgan för att öfvertyga honom om, att hans inre, ädlare delar voro fullkomligt friska, var han numera öfvertygad om, att han anfäktades af ett begynnande hjertlidande och att han skulle sluta på samma sätt som hans vän Rizzoli, hvilken för några månader sedan efter middagsmåltiden dog i en handvänning af hjertförlamning. Denna bedröfliga föreställning hade ingifvit honom den förnuftiga och lofvärda tanken att förstöra några papper, hvilka han hade inlästa i sin chiffonier och hvilka det ej var lämpligt att låta falla i främmande händer. Tänkte han rätt på saken, begrep han i sjelfva verket ej, hvarför han ej genast från början förstört ifråga-

Digitized by Google

varande papper, såsom grannlaga och försigtiga personer bruka. Härmed vare imellertid hur som helst, bättre sent än aldrig. Markisen hade låtit göra upp en dugtig brasa i kaminen i sitt skrifrum, tillsagt sitt tjenstfolk att under ingen förevändning störa honom och ändtligen öppnat den mellersta lådan i sin gamla chiffonier, den låda som var bestämd att förvara hans mottagna kärleksbref. Denna låda hade han ej öppnat på två års tid; han hade nämligen ej haft något nytt att lägga dit, och det hade aldrig fallit honom in att kasta en blick på hvad han förut lagt dit. Markis Aristide var hvarken romantisk eller inbilsk. Han hade ingalunda för vana att låta sig gripas af rörelse inför minnena af sina äfventyr, ej heller att till mättande af sin högfärd anställa någon mönstring med dessa olikartade dokument. Han hade kastat dessa dokument i en låda, liksom han skulle ha kastat dem i elden, om eld funnits uppgjord för hvarje gång det fallit sig lägligt för honom. Han hade kastat dem dit huller om buller, allt efter som de kommit honom till handa, utan att tänka på att klassificera eller ordna dem, och till följd deraf hade de af sig sjelfva kommit att ligga i en viss naturlig ordning, så att de yngsta lågo öfverst, de äldsta på bottnen. Och liksom vetenskapsmannen baklänges läser vår jords historia genom att undersöka de jordlager, som under tidernas lopp lagt sig på hvarandra, läste signor Aristide, då han i dag tömde sin chiffonierlåda, baklänges historien om tretio år af sitt lif. Vilja vi vara rättvisa, var detta intet lif att högfärdas öfver, och markis Aristide högfärdades ej heller öfver detsamma, men lika litet kan man säga, att han rodnade deröfver. Också uttryckte hans ansigte den mest olympiska likgiltighet, under det att han verkstälde sin *auto-da-fé*.

Digitized by Google

Det första offer, som blef å båle brändt, var en liten af patchouli doftande, kokett hopviken biljett med adressen skrifven i utmärkt fin engelsk skönskrift och med en greflig krona ståtande i sigillet. Det var, smärtsamt att bekänna, den sista biljett af det galanta slaget, som markis Aristide mottagit, och han behöfde ej öppna den för att åter framkalla dess innehåll för sitt sinne. En fras kom han ihåg utantill: »Eftersom våra pligter ej tillstädja oss att knyta ett ömmare band, så låtom oss åtminstone förblifva vänner.» Hur mycket skrymteri fins ej här i verlden! De hade uppskjutit att tänka på sina pligter ända till det ögonblick, då de börjat ledsna på hvarandra... Hvem hade tröttnat först? Markisen skulle gerna velat säga, att det var han, men i sitt samvete var han ej rätt säker på den saken. Han kom mycket väl ihåg, att han hos grefvinnan Adelaide bemärkt otvetydiga symptomer till köld omedelbart efter det kapten X. anländt till staden, den der kaptenen, som nu är major och som, om man finge tro elaka tungor, hade att glädja sig åt den goda signorans ynnest. Var detta sant, kunde man med skäl säga, att hon ännu en gång glömt de der omskrutna pligterna.

En biljett, skrifven på grönaktigt papper, ådrog sig derpå markisens uppmärksamhet. Det var en biljett, undertecknad *Giulia*, en biljett, som ej bar något datum, men som förskref sig från en åtskilligt längre tillbaka liggande tid. Sentimental prosa, genombyrd af romantik med en och annan aflägsen reminiscens från »Brefställare för älskande». Der fans öfverflöd på utrops- och frågetecken, men derimot rådde fullständig brist på kommata och en egendomlig frihet i fråga om syntaxen. Imellertid hindrade ej osäkerheten i språklärans tillämpning att signora Giulia var mycket flink att skrifva och hade en

Digitized by Google

utomordentlig böjelse för brefvexling, hvarför också markis Orlandi efter att ha bränt upp detta första bref från henne fann ett andra och derpå ett tredje och ett fjerde, hvilka samtliga till punkt och pricka sade alldeles detsamma. Hon var en präktig ung qvinna, den der signora Giulia, en ung qvinna med sitt hufvud för sig, som ansåg det för något högst märkvärdigt att ha ett kärleksäfventyr med ett *lejon*, en af den högre societetens gunstlingar, och som ganska lätt kunde ha tappat hufvudet, om ej hennes älskare haft förstånd nog för dem båda. Tänk bara: hon hade envist påyrkat att bli enleverad, och till slut hade hon fallit på den förfärliga tanken att begå sjelfmord. Markisen hade för ej länge sedan återsett henne blomstrande, fet, rödlett, omgifven af man och barn, och huru mycket hon än sökte undvika honom, hade han lyckats närma sig henne och gratulera henne till den förträffliga helsa hon åtnjöt. Derpå hade han hviskat i hennes öra: »Ni ser, att jag gjorde rätt i att afråda er från att ta lifvet af er.» Signora Giulia hade blifvit röd som en pion och stammat några obegripliga ord. Stackars menniska, hon plågades numera af samvetsqval, liksom alla qvinnor, som blott begått ett enda syndafall.

För öfrigt tillhörde äfven detta äfventyr dekadensens period, och markisen måste nedtränga till de undre lagren för att bringa i dagen segertecknen från hvad han kallade sina bästa dagar. Dit hörde för visso ej heller en med namnet *Mimi* undertecknad biljett, som var högst vältalig i all sin korthet: »Här är räkningen. Jag har lofvat juveleraren att skaffa honom pengarna under dagens lopp. Farväl!»

Räkningen fans ej der, den måtte ha stannat hos Mimi, men markisen kom mycket väl ihåg, att summan

Digitized by Google

besteg sig till omkring tvåtusen lire. Den skälmska Mimi hade ruinerat rikare karlar än han var, och han hade behöft all sin kallblodighet, all sin klokhet för att frigöra sig i tid och ej bli fullständigt plockad af henne. Hon å sin sida hade gjort karrier, som man brukar säga i dagligt tal. Efter att ha tagit farväl af konsten — hon var nämligen sångerska — hade hon gift sig med sin siste tillbedjare, en f. d. bankir, som blifvit upphöjd till baron för sina penningars skull, hvarefter hon blifvit enka och fått ärfva en betydlig förmögenhet. Hon bar ej längre smeknamnet Mimi utan kallade sig baronessan Margherita Salino, hade upptäckt, att hennes förfäder deltagit i det första korståget, egnade sig åt barmhertighetsverk och bidrog frikostigt till s:t peterspenningen.

Andra bref, deribland också åtskilliga verkligt oskyldiga, följde på baronessans. Markisen drog fram dem ur deras kuvert, såg på namnet, som stod nederst och kastade dem derpå i kaminen utan att ens bekymra sig om att läsa dem. Slutligen, när lådan redan var så godt som tom, uppdök ur sitt gömställe en biljett, som *in illo tempore* hade kommit markis Orlandi att darra som en skolgosse. Den innehöll blott en enda rad på franska språket: »*Mon mari est parti. Venez ce soir à onze heures. — Henriette.*»

Det var här fråga om ett af de äfventyr som äro tillräckliga att stadga en mans anseende som galant sällskapskarl. Imellertid måste vi vara rättvisa och tillstå, att markisen äfven i detta fall visat sig vara fulländad gentleman: han hade ej gifvit vika för fåfängans frestelser och hvarken förrådt sig med ord eller handling. Men furstinnan X. — biljettens Henriette — var på den tiden mest *en vogue* bland alla damer inom den utländska societeten; hon var vacker, millionärska, högst

Digitized by Google

spirituell, hon hade omkring sig en hop olyckliga tillbedjare, och det var så godt som omöjligt att en så vigtig tilldragelse i hennes lif länge förblef dold. De mest noggranna försigtighetsmått förmådde ej hindra att ett och annat kom ut derom; visserligen kunde ingen säga något bestämdt, men alla meddelade hvarandra sina tvifvelsmål, sina misstankar, och det dröjde ej länge innan namnet på den högförnäma damen och på honom, som ansågs vara hennes gynnade älskare, voro i hvars mans mun. Det gälde då att fördubbla sina försigtighetsmått, att afbryta de hemliga mötena, att offentligen hvarken väcka uppmärksamhet genom för stor förtrolighet eller för mycken köld — kort sagdt, att föra ett fullkomligt outhärdligt lif. För att göra slut på pratet återvände furstinnan kort derefter till sitt fädernesland.

Men markis Orlandi bevarade för lång tid det berusande minnet af dessa ljufva möten, af denna lilla afsides belägna kammare, der mattorna förtogo ljudet af stegen, der en alabasterlampa ofvanifrån göt ned ett fantastiskt ljus öfver de präktiga möblerna, öfver murgrönan, som på ett artistiskt sätt var anordnad i hörnen, öfver alla de eleganta småsaker, som lågo kringkastade här och der i afsigtlig oordning. Och i hans hjerta förblef under lång tid inristad bilden af den stolta qvinnan, som slutit honom i sina armar, som låtit sitt hjerta klappa mot hans, som föredragit honom framför så många rikare, förnämare, mera lysande för verlden.

Af alla vår don Juans eröfringar var denna den som för honom betecknade liksom banans höjdpunkt och till hvilken hans tankar ända till för några månader sedan oftast återvändt. Imellertid hade nyligen en ganska enkel och naturlig tilldragelse grumlat poesien i hans minnen. När han minst väntade det hade han

Digitized by Google

återsett furstinnan. Han hade efter tjugofem års förlopp återsett henne på en bal, och man hade måst upprepa hennes namn två, tre gånger, innan han förmådde öfvertyga sig om, att denna gula, torra, magra, med diamanter och spetsar som en undergörande madonnabild utspökade käring verkligen var samma qvinna som tjusat hans själ och sinnen. Furstinnan hade endast stannat en kort stund på balen och rest bort följande dag, hvadan han ej haft tillfälle att närma sig henne och tilltala henne; imellertid kunde han efter detta oväntade möte ej framkalla minnet af sin ungdomsflamma utan att den främmande bilden af denna juvelprydda munie trädde fram för hans blickar. Så är äfven förhållandet, om på en tafla, der vi varit vana att med beundran betrakta en bild, plötsligt vid sidan af denna framträder en annan, lika grotesk som den förra var ljuf och fängslande: fåfängt bemöda vi oss att endast betrakta den ena; vi se dem båda två, och det skall ej dröja länge, innan hela taflan blir oss förhatlig.

Vanitas vanitatum! utropade markisen, under det att elden förtärde den lilla dyrbara biljetten, och den älskvärde sceptiker, som skref predikareboken, skulle ha nödgats erkänna, att hans slagord citerats ganska lämpligt.

Fåfänglighet, förgänglighet — med hvilket annat namn kunde man väl numera beteckna dessa spillror från ett lif fullt af galanta äfventyr? Hur hade det gått med de damernas ungdom och skönhet, hvilka satt pennan på dessa pappersblad, hur hade det gått med hans ungdom och fördelaktiga utseende, som mottagit dem? Hvad hade följt på de eldiga kärleksyttringarna, de varma försäkringarna, de dyra ederna?

Digitized by Google

När markisen tyckte sig ha fullgjort sitt värf, steg han upp, drog ett djupt andetag och sade: »Äfven denna pligt är fyld.»

Icke dess mindre var han nog skrupnlöst samvetsgrann att kasta en sista blick i lådan och föra handen omkring i hvarje vrå af densamma. Detta försigtighetsmått var ej heller öfverflödigt, ty inklämdt i en fogning fans ännu ett bref, som ej kunde borttagas derifrån utan en liten kraftansträngning och hvars gulnade bokstäfver i markisens själ väckte en djup rörelse. Äfven detta var ett bref från en qvinna, äfven detta var ett kärleksbref, men det hade gjort rätt i att ej förblanda sig med de andra, till den grad vidt var det skildt från dem. Detta bref erinrade den gamle libertinen om en period af hans lif, då hans af hänförelse och tro på menskligheten uppfylda hjerta hyst en dröm om en ljuf huslig idyll. Då var han knapt tjugofem år gammal (han var numera femtiofem); han skydde snarare sällskapslifvet än längtade till det, hyste snarare förakt för än begär efter de flyktiga nöjen, som senare skulle utgöra det enda föremålet för hans tankar; han, Aristide Orlandi, den blifvande sprätten, gick då och gälde för en allvarlig, städad, arbetsam ung man.

En ovanligt älsklig flicka med det mildaste sinnelag och utsökt begåfning hade förmått ingifva honom en ren och uppriktig böjelse, och att taga henne till sin maka hade utgjort hans lifligaste åstundan. Hur högt han varit älskad och hur han sjelf älskat, sade honom det bref, som så oförmodadt fallit honom under ögonen.

»Det är afgjordt, vi skola återvända om söndag, himmelen vare lofvad!» skref hans Matilde under en kort frånvaro. »Detta höflighetsbesök hos slägtingar, hvilka jag knapt känner, är alldeles otroligt tråkigt.

Digitized by Google

Visserligen äro de ytterst artiga mot mig, ja, de täfla till och med om att på allt sätt visa sig förekommande mot mig, men hvad hjelper det? Att vara skild från dig, vore det också blott för några få dagar, gör mig så oändligt nedslagen. Det ljufvaste ögonblicket under dagens lopp är det, då jag mottager dina bref, och en hel timme före postens ankomst märka alla min oro och börja gyckla med mig. Nå ja, de må gerna gyckla så mycket de vilja; jag bryr mig inte om det.

»Tack för dina ömma försäkringar! Jag vet, att du håller af mig, men icke dess mindre är det ett behof för mig att höra det upprepas hundra gånger. För min del håller jag så innerligt af dig. Tack äfven för dina verser! Hvad de äro vackra, och hur stolt är jag ej vid tanken på, att de blifvit skrifna till mig!

»När jag tänker på, att vi ett par månader härefter skola vara förenade för att aldrig mer skiljas, kan jag knapt öfvertyga mig om, att allt detta ej är en dröm, ur hvilken jag hvad ögonblick som helst kan vakna. O, Gud, hvad vi skola bli lyckliga! Du skall bli en stor konstnär, en stor skald, och jag skall bli en liten husmor, men inte någon dum eller alldeles okunnig, utan en som åtminstone förstår att uppskatta den begåfvade man himlen gifvit henne till följeslagare. Jag är kanske en smula äregirig, men jag är äregirig endast för din skull. Farväl, farväl! Mottag tusen kyssar i afvaktan på ett gladt återseende om söndag...»

Stackars Matilde! Trogen sitt löfte hade hon återvändt ifrågavarande söndag liflig, glad och blomstrande, och två veckor senare ledsagades hon af ett sörjande tåg till kyrkogården. En plötsligt påkommande sjukdom, som trotsat all läkarehjelp, hade ryckt bort henne från föräldrar och fästman. Markis Aristide

Digitized by Google

hade gråtit, slitit håret af sig och på fullt allvar trott, att han ej skulle kunna öfverlefva den älskade. Ändtligen hade han likväl gifvit vika för sina vänners och anhörigas böner och begifvit sig ut att resa och söka förströelser. Han var ung, af ädel börd och rik; sorgen hade förlänat en ny dragningskraft åt hans något smäktande och veka, men fördelaktiga utseende; han besatt hög själsodling, uttryckte sig lätt och träffande, saknade med ett ord ingen af de egenskaper, som äro af nöden för att skjuta bresch på qvinnohjertan.

Det tycktes vara ett rent barmhertighetsverk att söka trösta en sorg, som uppträdde i så förförisk gestalt, och han mottog slutligen den erbjudna trösten. Han förklarade att han ville berusa sig för en dag, och han berusade sig under tretio års tid. Bortförd i nöjenas hvirfvel, glömde han sin Matilde; han tänkte ej längre på att skapa sig ett litet bo, brydde sig ej längre om vare sig den rena tillfredsställelse, som arbetet skänker, eller ärans glänsande löften; han lät de ädla anlag, som han måhända fått på sin lott af naturen, förtvina, han kräfde ej af sitt ingenium annat än frukter för ögonblicket, det obetydliga, som räcker till för att förvärfva sig en bifallsyttring och ett småleende; ryktet att vara en älskvärd och oimotståndlig sällskapskarl var tillräckligt för hans ärelystnad. Men nu, då han höll detta gamla bref i sina händer, steg blygselns rodnad upp i hans ansigte, han kände tomheten i sitt lättsinniga lif, han erfor åter den djupa, ehuru onyttiga smärtan från sin ungdomstid. Och framför allt tänkte han på sin goda, ädla Matilde och bad henne om förlåtelse för den långa glömskan. Hur ställdes ej de andra qvinnorna, hvilkas namn han i dag åter uppkallat för sitt minne och hvilkas bilder han frambesvurit, i skuggan af henne,

Digitized by Google

den enda som ej tillhört honom, den enda i hvars drag den obevekliga tiden ej plöjt någon fåra! Affallna, sminkade, skrynkliga, voro de andra numera ingenting annat än ruiner, men Matilde var fortfarande tjugo år liksom den dagen, då han tryckte den sista kyssen på hennes iskalla panna. Ack, hela sekler skulle kunna förflyta utan att lägga en timme till hennes ålder, åstadkomma en rynka i hennes ansigte. De döde åldras ej.

Markis Aristide kastade en blick in i kaminen, makade med eldtången om bränderna, som höllo på att slockna, och förde åter in i elden en och annan svartnad papperslapp, som fladdrade hit och dit. Derpå genomläste han åter Matildes bref, kyste det och inläste det på nytt i chiffonierlådan såsom den enda af relikerna från hans flydda tid, hvilken förtjenade att gömmas.

Digitized by Google

Under Strindbergs-febern.

— Hvart går du i qväll?
— På Nya teatern.
— Och ser på »Lycko-Per»?
— Nej, på Strindberg.

Digitized by Google

Lite Kling-klang.

Af *kling-klang* i lifvet man har
fullt opp som kan fröjda ens öra,
och *kling-klang* ju älskar en hvar
att efter sitt sinne få höra;
ty re'n då i vaggan man låg
som nyfödd man vänjde vår håg
vid skallrans ihåliga *kling-klang.*

Se'n sågs man som gosse i kolt,
som flicka i hålkar spatsera.
Hvad gjorde en glad eller stolt,
hvad fröjdade sinnet då mera
än lekar med stoj och med skrik?
Men främst vaktparadens musik
var barndomens lyckliga *kling-klang.*

Så växte man upp och blef stor,
blef kär och på älskog blott tänkte.
Sin flicka man trohet då svor,
och kyssar i gengäld hon skänkte;
ty hvad man om kärlek må tro,
en kyss med ett *ack!* eller *o!*
är älskandes ljufvaste *kling-klang.*

Digitized by Google

På allting man ledsnar likväl,
ombyte förnöjer tillika,
och ofta, kanhända med skäl,
får Amor för Bachus ge vika.
Ty sorg och förtret mången gång
man glömmer för skämt och för sång
vid glasens förledande *kling-klang.*

Men mången är dermed ej nöjd,
han önskar få bättre valuta.
I *guldet* han finner sin fröjd,
för honom är samla att njuta.
På allt sätt han söker bli rik
och härligast af all musik
för honom är penningens *kling-klang.*

En annan med frikostig hand
sitt guld kastar ut rent på backen,
blott för att sig skaffa ett band
att pryda knapphålet på fracken.
Att smickra och krypa han vet
och offra sin sjelfständighet
för titlars storståtliga *kling-klang.*

Men hvarföre sträfvar väl då
dagsverkaren dagen i ända?
Jo, hustrun och barnen de små
till husrum och bröd skall det lända.
Och då i sitt anletes svett
han glädjes på verksta'n så lätt
åt släggans och hammarens *kling-klang.*

En fröken, som förr ännu brann
af kärlek, men blifvit besviken,
det är, som ej fått sig en man,
hon svärmar nu blott för musiken
och tolkar hvad skönast hon drömt
i toner och framtvingar ömt
pianots förskräckliga *kling-klang.*

Digitized by Google

Och pigan i köket, hon ock
af kling-klang i lifvet vill njuta,
men ej från kastruller och lock —
nej, när hon med dem har fått sluta,
då först får hon stiligt humör
och ler, när i trappan hon hör
sin gosse med sporrarnes *kling-klang.*

När vintern sin snöpels tar på
och djupt man i drifvorna klifver,
då glädjas båd' stora och små,
när klingande före det blifver.
Om endast en kälke man har,
om grant man i släda då far,
man fröjdas åt bjellrornas *kling-klang.*

När sommaren strålar som bäst,
man söker naturen på landet,
och bonden då glädjer sig mest
och aldrig han skönare fann det,
än då han på ängen, som full
syns vagga med axenas gull,
hör lien högt sjunga sitt *kling-klang.*

Ja, *kling-klang* i lifvet man har
fullt opp som kan fröjda ens öra,
och ännu i rymden det far,
fast längre man ej det kan höra.
Ty mången, när lifvet är slut,
ju föres till grafplatsen ut
vid helgade klockornas *kling-klang.*

K.

Digitized by Google

Öfverraskningar.

— Hvad ser jag? Min hustru här i enskildt rum!

— Jo, kära du, det kom ett bref till dig från en fröken Amanda; jag öppnade det. Hon har inte tid i dag att träffa dig — och så gick jag i stället.

Digitized by Google

I gula hörnhuset.

Teckning af *Sylvia.*

1.

En farlig karl.

I den lilla staden fans icke en mamma eller en tant, som, då de kanske ej gerna kunde tänka på att sjelfva gifta sig med unge herr Wickberg, dock icke hade funderingar på, att till maka skänka honom någon dotter, brors- och systerdotter eller skyddsling.

Om unge herr Wickbergs förtjenster kunde mycket sägas, vare det likväl nog sagdt, att han nyss blifvit egare till en stor rikedom. Nästan alla unga flickor der på orten svärmade för honom, han var också liksom en nagel i ögat på alla giftaslystna kavaljerer, medan mödrar, slägtingar och vänner med ett småleende lyssnade till de loftal, som höjdes öfver honom samt kallade honom »en farlig karl». Detta var likväl ett epitet, som herr Wickberg uppbar med verklig blygsamhet, och sanningen att säga, hvilka triumfer han än kunde ha

Digitized by Google

firat, så hade han på intet sätt något don Juanslikt i sitt uppträdande.

Beträffande det förgångna så hade gamle herr Wickberg, hans farbror, låtit sin brorson, som ej egnat sig åt studier, nästan på egen hand draga sig fram. »Jag hade en förmögen far, men har ändå sjelf tum för tum fått arbeta mig till mitt oberoende», hade den gamle herrn en gång sagt vid ett tillfälle, då Karl Gustaf försökt vigilera af honom några »hundralappar», du får för närvarande af mig icke ett öre mer, än hvad jag en gång anslagit åt dig, och du kan godt existera, om du blott härtill behagar ge några lektioner». Uppfostrad på detta sätt hade ynglingen icke mycket kunnat blanda sig i verldshvimlet, utan knogat, arbetat och sträfvat sig fram, måhända just icke så som det anstår en rik arftagare, men kanske desto mera en förnuftig menniska.

En vacker dag, då han var i verklig knipa och som bäst grubblade på, huru han på klokaste sätt skulle inrätta sig för att under fjorton dagars tid kunna lefva på två kronor och femtio öre, kom underrättelsen om, att han till sin disposition egde ungefärligen två hundra femtio tusen af samma mynt. Detta var naturligtvis ett angenämt budskap i en kritisk stund. Han skyndade till den lilla staden, der hans farbror förkofrat en ärfd förmögenhet och på lyckade spekulationer förvärfvat sig en solid ställning, tog arf efter den döde, slog sig ned i hans hem, egnade hans kallnade stoft all skyldig uppmärksamhet, bestälde af en verklig konstnär ett monument på hans grafhög samt kände sig en smula hufvudyr af de nya bestyr, som en stor rikedom medför, men som dessa bestyr äro af en angenäm art, fann han sig likväl snart i sin ställning af rangerad man.

Digitized by Google

»Hvem skall han gifta sig med?» var en fråga som behandlades på månget kaffekalas. Fru Hagedal, gamle herr Wickbergs hushållerska, som fortfor att sköta samma plats hos den nye husbonden, hade i hast blifvit en vigtig person. De anseddaste och rikaste familjerna började krusa för henne, bad henne »titta in, när hon gick ut», man hade ju alltid särdeles intresserat sig för hennes välbefinnande och det var så oändligt trefligt att språka med henne om ett och annat, och så sökte man få reda på, om den eller den unga damen hade behagat hennes herre.

»Det känner jag inte till, förr kunde han nog språka med mig om sådant», svarade hon undvikande, »han har nu för tiden blifvit särdeles förbehållsam».

»Han är en i högsta grad älskvärd personlighet», ropade man i korus, »jag vet ej någon flicka, som icke är betagen i honom.»

Ingen är dock stor man i sin kammartjenares ögon, säger ett gammalt ordspråk, och sanningen att tillstå, så tycktes fru Hagedal icke hafva synnerlig hög tanke om herr Wickbergs förträffliga egenskaper, ty med en axelryckning kunde hon då intyga, det han syntes henne rent af hafva blifvit förvandlad till en stock eller en sten samt att han hvarken hade ögon, öron, förnuft eller andra sinnen.

Denna häpnadsväckande förklaring öfverröstades vanligtvis af ett berömmande ordsvall, under hvilket fru Hagedal likväl envist muttrade: »Jag vet ändå, det jag vet!» samt vidblef i sitt stilla sinne att kalla honom »ett dumhufvud.»

Öfver orsaken till denna hennes afvoghet sökte man naturligtvis få en förklaring, men hon blef då i hast

Digitized by Google

liksom förvandlad till en sfinx. Icke ett ord vidare kunde man locka ur henne, hon insvepte sig i en nästan mystisk nimbus och det intresse man egnat henne ökades i fördubblad grad, isynnerhet sedan man drog sig till minnes, att Karl Gustaf i forna tider varit hennes förklarade gunstling och ideal för all fullkomlighet. »Det ligger något under allt det här», hviskade man och gick förbi ett visst gult hörnhus, sökte mellan det eleganta staketet kasta en blick in i trädgården, mönstrade det höga huset från takåsen och ned till fotställningen och — var precis lika klok som förut om anledningen till fru Hagedals groll mot dess egare, en utmärkt individ och en rigtigt farlig karl för hvarje känslig qvinna med ett klappande hjerta.

Till dessa vekhjertade känslovarelser hade dock fru Hagedal säkerligen aldrig hört, åtminstone hade man skäl tvifla derpå, om man i denna stund betraktat henne, der hon med hårdt sammanknipta läppar, nästan lik en bildstod, intog ramen i köksdörren, medan hon såg bort till en berså, i hvilken herr Wickberg satt fördjupad i läsning. En intressant lektyr tycktes det vara, ty han höll boken för ögonen utan att observera en ung flicka som hastigt trippade fram till en blomsterrabatt och, under det hon lätt höll åt sig sin klädning, på det den icke måtte komma i beröring med buskarne, som voro öfverstänkta af nyfallna regndroppar, plockade hon än här och än der några rosor. Aldrig hade väl ett täckare ansigte lutat sig öfver en blomsterqvast, så tyckte åtminstone fru Hagedal, der hon nu åter blickade bort till herr Wickberg.

»Karlen är blind», tänkte hon, »Gud förlåte mig, han är blind!»

Det statylika i hennes ställning försvann plötsligt

Digitized by Google

och med en rörelse af förtrytelse drog hon sig ur dörren samt slog den igen efter sig med en skräll, som kom flickan att högt spritta till, medan herr Wickberg förvirrad tittade upp för att skåda rakt in i ett par de skälmskaste ögon, på hvilka solljuset i detsamma föll.

»Så obarmhertigt ni plundrar de vackraste buskarne, Klara», sade han leende.

»De skola pryda blomsterkorgen i fru Lenbergs förmak. Har ni något härimot?» tillade hon, i det groparne i hennes kinder blefvo ännu djupare.

»Hvad hjelper min oposition ... trädgården var ju utarrenderad före min tid, och jag är endast ett viljelöst åsynavitne på huru ni härjande drar fram ... men andra tider skola varda kommande», tillade han skrattande. »Jag funderar på att skaffa mig en treflig landtegendom med en vacker trädgård ... att sköta jordbruk och studera en smula det passar bra tillsammans ... Sitt ned en stund så skola vi språka ...»

»Inled mig icke i frestelse», bad Klara i det en liten munter, blå stråle sköt fram ur hennes ögon och kom honom ovilkorligen att tänka på den tid då hon var ett gladt, lekande barn och han en yngling, som ännu icke vuxit ifrån pojkaktiga upptåg. »Hvad skulle fru Lenberg» säga, fortfor hon, »om jag icke behagade infinna mig för att servera hennes thé? God morgon ... au revoir, herr Wickberg!»

»Innan ni var en fullvuxen dam, madomoiselle, var ni mycket älskvärdare ... det rörde er föga, om man förgäfves fick vänta på er.»

»Förr är inte nu», sade flickan, »men jag återigen anser mig rent af förbättrad, ty jag har lärt mig att lyda,» och hon passerade härvid förbi honom samt begaf

Digitized by Google

sig in i det gula boningshuset, i hvilket fru Lenberg var en hyresgäst och Klara hennes sällskapsdam.

Herr Wickberg fattade åter sin bok, men den hade liksom förlorat sin dragningskraft och kastande den å sido, lutade han sig beqvämt tillbaka samt tände en cigarr. »Jag har lärt mig att lyda», upprepade han i sina tankar, »stackars flicka, jag anser henne nästan som en syster och jag tror hon icke har särdeles glada dagar.» Här insvepte herr Wickberg sig i ett rigtigt rökmoln samt intog en alltmera hvilande ställning och medan fru Hagedal i köket starkt pepprade en biff tyckte hon icke hafva orätt då hon mumlade något om en sjusofvare, men som dock säkert tids nog skulle vakna upp för att begå en verklig dumhet, och hon skulle då få sitt afsked på grått papper — hon gjorde sig beredd derpå! Alla fruntimmer fjäsade och firade också för honom så det var inte att undra på, om han skulle blifva bortkollrad, och hans val skulle säkert falla på den intrigantaste och kokettaste af alla de varelser, som sökte vinna hans ynnest — och ändå stod det honom fritt att välja den sötaste och anspråkslösaste flicka under solen — ja, fans det väl någon, som bättre kunde passa för honom än Klara, lilla Klara, som han förr så innerligt hade fästat sig vid, hennes egen köttsliga brorsdotter, som säkert intill döddagar skulle vårda sig om sin fars gamla slägting.

»Hon skall ha en blå klädning», ropade fru Hagedal plötsligen. Vid denna föreställning tycktes hon finna en verklig tillfredsställelse. »Hildegard Roth har god smak och hon skall sy den ... hon bor här i huset, det är så beqvämt och så fort frukosten är färdig springer jag upp till henne», fortfor den omtänksamma gamla damen att ordna. »Klara är förtjusande i blått!»

Digitized by Google

2.

Två trappor upp.

»Här är så fint som i ett dockskåp», bedyrade fru Sandelin, som, med en duk knuten om öronen och sned-knäppt kofta, stod midt i det fyrkantiga rummet och såg bort till en dam med papiljotter i håret och släpande morgonrock. »Lilla fröken Roth förstår då verkligen att arrangera.»

»Åh ja, min våning är rätt bra», fröken Hildegard Roth tyckte om att ge denna benämning åt ett rum med tillhörande skrubb, på hvilken hon nu visade med handen. »Skada blott att sängkammaren är något mörk.»

»Förmaket är desto ljusare . . . här är mycket trefligare än hos sjelfva fru Lenberg . . . inte för att jag fått sticka min fot in till henne, men jag vet det ändå», och som fru Sandelin såg ut som om hon härtill visste mycket mera, så fann fröken Roth det vara lämpligt att nödga det lilla korpulenta fruntimret till att taga plats, i det hon med en älskvärd nickning försäkrade, det kaffet snart skulle vara färdigt.

»För min del», sade fröken Hildegard, »vet jag icke hvaröfver fru Lenberg egentligen stoltserar . . . den förmögenhet hon ärft efter mannen är ju tillkommen genom procenteri.»

»Jo jo, men! I sig sjelf var hon en fattiglapp, liksom en annan stackare . . .»

»I sin uppväxt fick hon helt och hållet lefva på

Digitized by Google

andras bekostnad ... hon och jag voro skolkamrater och i mitt föräldrahem voro vi särdeles vänliga mot henne.»

»Ja, nog är det bekant alltid, att fröken Roth hade ett utmärkt hem.»

»Ett ibland de bästa, min söta!... På sista åren gick det visserligen, hm ... visserligen något utföre, men pappa och mamma kunde ändå lyckligtvis ställa så till, att jag fick en lifstidsränta och står dertill kanske inte helt och hållet på bar backe ...

»Nej, fröken behöfver minsann inte krusa för någon!»

»En ann' kan vara så god som en ann', fast en derför inte är färdig att dö af högmod.»

»Det är också säkert tillfölje af frökens rekommendationer, som lilla Klara Hagedal fått plats i fru Lenbergs hus ...»

»Jag har lärt Klara att läsa franska och spela piano, men hvad mitt förord beträffar, så skulle detta säkert i fru Lenbergs tycke varit af föga vigt; ty oaktadt det föregångna, oaktadt alla aflagda klädningar, som hon fått af oss och alla matdagar hon hade i vårt hus, så passerar hon mig nu förbi precis som om hon aldrig hade sett mig förr.»

Fru Sandelin höjde sina händer och ögon mot taket samt erkände, att det icke var någon svårighet för henne att tänka allt möjligt ondt om sin nästa samt att otacksamhet är verldens lön.

»Få nu se, huru Klara kommer att bete sig; för den uppfostran, hon fått, har hon mig att tacka, det måste jag rent ut erkänna ... men så smaka då på mitt småbröd och låt inte kaffet stå och bli kallt.»

»Fröken Roth har varit som en skyddsängel för Klara», bedyrade fru Sandelin, i det hon sög på en

Digitized by Google

pepparkaka, »men i sällskap med fru Lenberg kan hon väl inte bli annat än förstörd . . . jag har min lust af att observera den lilla frun, då hon svansar der nere i trädgården för att slå sig ut för unge Wickberg, men karlen måtte väl veta bättre än så . . . Ja, för en liten påtår säger jag inte nej!»

»Bevara mig väl, jag tror det är grumligt i botten!»

»Nej, slå inte bort det . . . låt mig få vända upp och ned på frökens kopp. Jag brukar ibland för en liten rolighets skull titta i sumpen . . . jag spår, fast Gud rår, förstås! Nå, min tid, här ligger då verkligen en friare till huset, det blir bröllop och stor traktering och några fruntimmer få gallsjuka af afund, men så är det också en friare som duger, har pengar som gräs . . . jo, jag tackar!»

»Tokprat», sade fröken Hildegard och skakade sitt hufvud så att papiljotterna fläktade fram och tillbaka.

»Hvem vet . . . ack, jag kan verkligen gratulera mig till att ha fått en så treflig och söt granne! . . . Men jag glömmer ju alldeles mitt ärende . . . aj, så det rister i mina tänder! Jag ville gerna låna en kopp hvetemjöl och tre ägg, så slipper jag springa ned för trapporna . . . På sju nätter har jag inte sofvit en blund. Bevara mig väl, behöfver jag inte betala igen det här! Fröken är då den liberalaste person jag känner. En man kunde aldrig få en älskvärdare hustru . . . ja, jag säger det jag tänker! Gubben min är också smått förtjust och i går sa' han: Marie du, jag önskar du hade en sådan hållning som fröken Roth, hon för sig precis som en drottning . . . Jag tycker, hon skulle haft så många beundrare som dagar på året.»

Om icke så många, så hade dock hennes hjerta

Digitized by Google

kanske haft sin historia och härvid flög öfver hennes läppar en suck, den flög långt, långt bort och drog öfver Atlanten för att slå ned i någon af Amerikas vildmarker, dit en ung man för åtskilliga år sedan haft den underliga smaken att fara åstad, för att der lefva bland vilda djur i stället för att i hemmet i norden framlefva sina dagar vid sidan af det frommaste exemplar bland qvinnokönet.

»Låt oss inte tala om hvad som har varit», bad hon sakta.

»Det är visst och sant, att fröken i ekonomiskt afseende godt kan reda sig, men en ensam qvinna behöfver ett stöd, så är åtminstone min tanke om saken».

Fröken Roth böjde sitt hufvud. Hon var ett vekt rö och om en karaktärsfast, älskande man skulle bjuda henne ett hem vid sin härd, så skulle hon, förutsatt att hon verkligen skulle kunna glömma en viss förrädare, kanske besluta sig till att antaga det nya anbudet samt inför den älskande mannen uppträda som en huld genius.

»Nog vet jag», återtog fru Sandelin, »fastän jag kan tiga, hvem som intresserar sig . . . Nej, mina tänder äro då spritt galna, de ge inte med sig förrän jag får en konjak . . .»

»Sådan kan jag bjuda på, jag har en half butelj, sedan jag för några veckor tillbaka hade några vänner hos mig . . . skål, fru Sandelin!»

De båda damerna klingade och grinade lite illa mot hvarandra, oaktadt att drycken rätt väl syntes bekomma dem.

»Tag nu resten med sig för tänderna . . .»

»Men först skola vi klinga ännu en gång», inföll fru Sandelin, som plötsligen hade råkat i särdeles godt

Digitized by Google

lynne. »Nog vet jag, som sagdt, hvem som intresserar sig . . . jag såg honom härom dagen gå och kika hitupp, så jag trodde han skulle bryta halsen af sig . . . och rik är han visst och detta vore ett bröllop, som skulle ge dödsstöten åt mer än en kokett nippertippa . . .»

»Och denne någon?» Fröken Roth hade nästan blifvit andlös af sinnesrörelse.

»Jo, just unge hr Wickberg, han och ingen annan!»

»De sista dagarna har han inte gjort något annat än sett hitupp.»

»Man har hållit på att lägga några takpannor . . .» invände fröken Roth.

»Någon förevändning skall väl menniskan ha för sitt beteende . . .»

»Wickberg, nej, nej!» Det kunde aldrig falla honom in att se efter henne, hon var en sanningsälskande person och måste erkänna att han och hon säkerligen voro jemngamla.

»Åldern gör ingenting till saken», menade fru Sandelin, som var i den sinnesstämningen, att om fröken Roth uppgifvit sig vara huru ung som helst, så skulle hon ej visat sig betvifla detsamma. »Är detta frökens enda invändning», fortfor hon, »så har den ej det ringaste inflytande . . . Vore ni också tio år äldre, lägger detta visst icke något hinder för kärleken. Tänk på huru mycket penningar, han fått ärfva . . . mycket penningar! Ja, det slår precis in med hvad som visade sig i kaffesumpen . . . Jo, jag tackar, det blir ett parti, som heter duga!»

Med dessa ord neg fru Sandelin, lofvade att snart titta in igen samt aflägsnade sig med konjaksflaskan tryckt mot de svällande vecken på sin kofta.

Digitized by Google

I sitt tysta sinne tillstod imellertid fröken Hildegard Roth, att hon kände sig fullkomligt konsternerad. Att unge herr Wickberg ofta gått förbi hennes fönster och helsat upp, måste hon erkänna, men som han var bosatt egare i det hus, i hvilket hon var hyresgäst, och rimligtvis icke hade någon annan utgång än just förbi hennes bostad, så hade hon väl ej kunnat drömma om, att han gjorde henne någon slags fönsterparad. Med en tillstymmelse till hjertklappning tog hon papiljotterna ur håret, i det hon hviskade: »men det är ju alldeles otroligt att unge Wickberg skulle kunna intressera sig för mig!» Derpå synade hon noga sitt ansigte i spegeln, och lilla Hildegard med fladdrande lockar kring sitt bleka mörkhyade ansigte samt en elegant och åtsittande sommardrägt, såg verkligen rätt pikant ut och, på heder, syntes hon icke åtskilliga år yngre än hvad en fatal prestsedel utvisade. Ja, en ung man kunde till sitt hjertas utkorade finna en betydligt obehagligare person, och hon vände och vred på sin smärta gestalt samt gaf till ett litet förskräckt rop, då fru Hagedal plötsligen stod framför henne. »Ni ser på er klädning», sade den gamla damen, som blifvit något andtruten, »och den sitter verkligen charmant. Allt hvad ni lägger hand vid blir särdeles »stiligt.» Skulle ni derför vilja hjelpa mig att sy en klädning till Klara ... Det är hennes namnsdag i öfvermorgon och en liten öfverraskning, ni förstår ... Tyget har jag redan varit midt imot och köpt.»

Fröken Roth försäkrade, att hon icke vore någon sömmerska och att hon endast då och då hjelpte någon väninna ur iråkad förlägenhet, medan fru Hagedal å sin sida visade henne skyldig aktning samt bedyrade att hon angående förfärdigandet af Klaras drägt skulle göra henne en oerhörd tjenst.

Digitized by Google

»Tyget är till påseende i mitt rum», tillade den gamla frun, och som detta var ett argument, hvilket utöfvade en verklig lockelse — ett sammanträffande med herr Wickberg kunde ju blifva en möjlighet — så kastade fröken Roth schalen öfver sina axlar samt skyndade ned för trapporna, stötte i hastigheten mot sina tankars föremål, som just beredde sig att göra en promenad, flög med ett »o, förlåt!» förbi denne älskvärde person samt sjönk ögonblicket derpå nästan helt och hållet tillintetgjord ned på en soffa i fru Hagedals nätta kammare.

»Åh, så förlägen jag blef» ... ropade hon, »jag sprang ju nästan direkt i herr Wickbergs famn!»

»Sådant tål han nog vid», menade fru Hagedal, »alla unga herrar tycka om vackra flickor och förr eller senare får han nog i famn den rätta ... få se om jag då till döddagar får stanna qvar på min plats».

»Hvem skulle icke tycka om att få behålla fru Hagedal», inföll fröken Roth, medan hon beslöt sig för att derest hon sjelf skulle uppträda som herrskarinna der i huset — och så besynnerligt kunde ju möjligtvis hända — så skulle den gamla frun få en lämplig pension samt tillåtelse att draga sina färde. Ja, det skulle blifva en ny ordning och en ny hushållning der på stället och framför allt skulle fru Lenberg få lemna såväl trädgård som våning.

Nöjd med detta beslut, berömde hon det blå tyget. »Det blir en drägt, som skall göra effekt.»

»Jag hoppas det», sade fru Hagedal och synade den blå färgen, som var så bjert, att den borde slå i ögonen äfven på den blindaste af alla varelser, »jag hoppas verkligen att den skall göra effekt.»

Digitized by Google

3.

En trappa upp.

»Ni är en farlig karl», fru Lenberg sände härvid herr Wickberg ett animerande ögonkast och hon hade icke något imot, om han å sin sida kallade henne »en ung och farlig enka.»

Herr Wickberg var naturligtvis alltför väl uppfostrad för att underlåta detta och den vackra damen hotade honom leende med sin hvita hand, hvars ringar gnistrade tätt framför hans ögon. »Ni ungherrar prata en hop nonsens för att vara underhållande och älskvärda», sade hon leende. »Men det var imellertid bra vänligt, att ni i dag tittade hit ... ni som är så upptagen med bjudningar och visiter ...»

»Ni hade ju skickat bud efter mig ... jag skulle ju se på salen och bestämma den omtapetsering, som bör göras.»

»Vid glädjen att se er, glömde jag alldeles våra små affärer ... ja, det var så rätt! ... Om jag egde det här huset, så skulle jag ordna den här våningen till ett slags festlokal, i hvilken jag ville se mina vänner, på nedra botten skulle jag bo sjelf ... tjenstepersonalen skulle jag inhysa två trappor upp. Åh, ni skulle få se huru elegant och komfortabelt jag skulle inrätta allt och hvilken älskvärd värdinna jag skulle vara och hvilket muntert lif jag skulle föra ...»

»Allt det der skulle kunna förverkligas ...»

»Skulle kunna förverkligas», upprepade fru Lenberg, som i hast fick en stark hjertklappning. »O, ni gör mig verkligen brydd ... jag förstår er ej!»

Digitized by Google

»Ni kan få köpa huset . . . jag funderar med allvar på att flytta till landet.»

»Ni är således trött vid stadslifvet», genmälde fru Lenberg, som kanske kände sig en smula besviken i de förhoppningar hon gjort sig om, att han nu slutligen skulle föreslå, det hon måtte blifva en förtjusande värdinna i hans hem, »nå, jag undrar inte på att ni kan vara en smula uppledsen på alla tillställningar, utflykter och nöjen ni varit indragen uti . . . Men hvad komma alla våra unga damer att säga, då ni drar er tillbaka? Fröknarna A. B. C. och D. E. komma då att anlägga sorg, men någon bland de unga damerna kommer ni nog att föra med er, ty jag förmodar, att ni icke ämnar lefva som eremit.»

Han skakade leende på hufvudet, han hade icke tänkt sig huru han egentligen skulle komma att lefva.

»Ja, landtlifvet», återtog fru Lenberg och blickade med ett svärmiskt uttryck bort till honom, »det kan nog ha sina behag . . . för min del skulle jag bestämdt kunna trifvas bland berg och djupa dalar.» Hon drog en liten suck, i det hon reste sig upp och hennes eleganta klädning snuddade tätt intill honom, medan han omgöts af ett doft af parfymer, när hon sväfvade förbi honom. Men vi skulle ju öfverlägga om de reparationer, som behöfva vidtagas i salen,» sade hon, »medan ni ännu är värd här på stället är det bäst, att jag begagnar mig af ert älskvärda tillmötesgående.» Och nu utvecklade hon sitt tycke angående guldlister, målningar i taket och ornamenter, medan hon på ett nästan förklaradt sätt blickade uppåt eller hastigt lät sina ögon falla på herr Wickberg, affyrande ett fyrverkeri af blixtrande blickar, derunder utvecklande allt det koketteri,

Digitized by Google

hvaraf en erfaren qvinna är mäktig. Det var icke första gången den unge mannen var utsatt för dylika anfall mot sin sinnesfrid, och egnande henne nu som alltid skyldig uppmärksamhet, sade han henne också en och annan komplimang, hvilken icke precis hade afseende på det ämne de afhandlade och som hade den verkan att försätta henne i verkligt godt lynne. Att dväljas i hans närhet, att dagligen kunna sammanträffa med honom, var ett företräde, som hon egde framför andra stadens damer och hade väckt hos henne den förhoppning, att hon nog omsider skulle kunna draga till sig hela hans intresse. Hennes vänner försäkrade henne dessutom, att han icke tycktes observera någon annan qvinna än henne samt att hon framför alla andra bäst skulle passa till hans lefnads följeslagerska. Allt detta sammanlagdt fylde hennes själ med temligen bestämda förhoppningar, och, om han just icke var någon lätt fisk att fånga, hade hon dock nog så klokt utlagt sina nät, att han slutligen skulle fastna i dem. Försynen hade rent af arrangerat, att hon skulle bo i det gula huset och arrendera den gamla trädgården. Utan att behöfva köpa dessa egodelar, skulle hon nog ändå bli dess egarinna.

»Klara, sätt fram lite punsch, saft och sodavatten åt oss», sade hon, då sällskapsdamen i detsamma passerade genom rummet. »Skramla för all del inte så der med glasen, jag blir helt nervös ... Kom hit, min söta, och knyt till mitt skoband ... det är för löst, aj, nu gör det återigen ondt!» Och härvid stack fru Lenberg fram spetsen af den nättaste fot i verlden. »Drick nu ett glas saft och vatten med oss, min flicka, och bär sedan bort spetsgarnityren till min klädning ... Ursäkta, herr Wickberg, men vi fruntimmer måste naturligtvis

Digitized by Google

sköta våra vigtiga toalettbestyr . . . dröj icke borta för länge, kära Klara!» Den intagande enkan var idel småleenden och nu åter på tumanna hand med herr Wickberg utbredde hon sig öfver sin princip, att en husmoder städse borde vara särdeles vänlig mot sin omgifning, men ingen svaghet naturligtvis, ty då skulle de underordnade snart uppträda som herrar. »Ni kan inte tänka er hvilken fördragsamhet jag eger, fortfor hon, och särdeles har lilla Klara pröfvat mitt tålamod, men man kan ej fordra något bättre af henne med den uppfostran hon fått eller rättare icke fått, ty den halfförryckta fröken Roth — en personlighet, som jag dock icke närmare känner till, har väl ej haft förmåga att meddela något annat än en halfbildning, som ofta är skadligare och gagnlösare än den råaste okunnighet . . . Men skall ni redan gå, herr Wickberg, ni har alltid en så oerhörd brådska», afbröt sig plötsligen den täcka damen, som denna afton beredt sig på ett intressant »mellan fyra ögon» och hvars goda lynne till följd af denna missräkning plötsligen tog till flykten, »jag börjar nästan tro, att ni icke trifs rigtigt häruppe hos mig».

Han hade aldrig funnit sig bättre, men han hade angelägna bref att skrifva, och med en känsla af otålighet, som eljes icke hörde till hans lynne, aflägsnade han sig.

Fru Lenberg stampade mot mattan med sin lilla fot och då Klara återvände, tillstod hon uppriktigt, att hon blef allt missnöjdare med sin sällskapsdam. »Är detta en tid att stanna borta», sade hon, »här skall jag sitta allena och vänta på då ni behagar återvända för att arrangera en smula hemtrefligt åt mig . . . och hur ser ni inte ut med den der eldröda halsduken! Jag har skänkt den åt er, säger ni? Eftersom jag begått

Digitized by Google

en sådan dumhet, så låt färga den då. Jag förstår inte hur fattigt folk så kan »kluta» ut sig som de göra ... plymer, blommor och skrikande färger ... hvad skall man tro om er? Det är verkligen i högsta grad opassande ... nu har ni hört min tanke».

Lilla Klara stod der något handfallen, och, icke ovan vid dylika utbrott, låg det en viss hopplöshet om ett bättre i den blick, hvarmed hon såg sig omkring, icke rätt vetande hvad hon skulle företaga för att åter någorlunda kunna blifva till behag. Detta var imellertid i denna stund en fåfäng sträfvan, ty nästan i samma andedrag försäkrade fru Lenberg, att hon blifvit utröttad på Klara, som hvarken ordentligt kunde föreläsa några blad ur en roman, eller spela ett salongsstycke med den ringaste takt och bravour, eller ens servera en kopp the så att den blefve smaklig och drickbar. »Om jag nu till exempel frågar er, om ni varit så god och ändrat plymerna på min hatt, så skulle ni säkert svara: nej! Ja, visste jag inte det! Hvad tänker ni på? ... Ingenting ... deri har ni nog rätt ... ert tomma hufvud kan säkerligen icke frambringa en enda tanke». Och med en åtbörd af förakt drog fru Lenberg sig bort från Klara, kastade sig på en soffa och ropade, att hon vore omgifven af idel idioter, samt bad den unga flickan ändtligen befria henne från sin obehagliga åsyn.

Klara drog sig dröjande tillbaka. Under den tid, hon haft plats hos fru Lenberg, hade hon småningom lärt sig att under tystnad fördraga sin matmoders många utbrott af dåligt lynne. Hon var van att ofta blifva tillkallad och då behandlas någorlunda välvilligt, till dess en ny storm bröt lös — men denna gång tycktes ovädret vara af mera ihållande art. Det låg något villrådigt och osäkert i den unga flickans rörelser och en

Digitized by Google

tyngd hade fallit öfver hennes sinne. Hon längtade efter luft, efter att få andas friare, men hon visste knappast om hon vågade sig ned i trädgården, ty fru Lenberg kunde ju plötsligt falla på idén att behöfva hennes närvaro och hjelp. Men då hon från förmaket icke hörde någon rörelse, smög hon sig ned för trappan och flög lätt som en sommarvind förbi några blomsterrabatter och in i en berså, der hon sjönk ned på en bänk, och, lutande ansigtet mot sina händer, satt hon några sekunder helt och hållet orörlig.

Alltsedan hon var ett årsgammalt barn hade hon varit föräldralös och hennes faster, fru Hagedal, hade bekostat hennes uppfostran och en tarflig inackordering. Dessa utgifter skulle i längden blifvit alltför tunga, derest gamle herr Wickberg icke gifvit tillåtelse till, att hon under sommarmånaderna fått vistas i hans hem. Att skaffa sig en plats var naturligtvis Klaras pligt och så fort en sådan yppat sig hade hon antagit densamma. Hon skulle nog hafva förmåga att härda ut, hon ville på allt sätt vara tålig och undergifven, ingen skulle få veta de obehag hon upplefde, hon ville vara nöjd med sin lott — och härvid började tårarne rinna, de droppade fram mellan fingrarne, medan en suck sakta höjde hennes bröst.

»Är ni ledsen, Klara?» Vid denna fråga hade en hand lagt sig på hennes axel och hon vände sitt bleka ansigte hastigt mot herr Wickberg, som deltagande lutade sig ned mot henne. »Jag satt här bakom bersån och hörde när ni kom, fortfor han, men ni märkte mig icke... jag har länge tänkt på, att den plats, ni har, af en eller annan orsak icke är passande för er... Förtro er till mig... på allt sätt vill jag hjelpa och bistå er... jag håller ju nästan af er som om jag vore

Digitized by Google

er bror . . .» Han hade fattat Klaras hand, men hon drog den hastigt tillbaka och öfver hennes bleka ansigte flög en stark rodnad, der hon nu ilade förbi honom. Med en känsla af bestörtning blickade han efter henne. »Hade han då sagt något, som kunde förolämpa eller förtörna henne?»

»Klara!» ropade han, men hon, icke längre stilla gråtande utan högt snyftande, vände icke tillbaka till honom, utan sprang in i boningshuset och uppför trappan för att der möta fru Lenberg, som stannade helt förstenad och frågade, af hvad orsak hon egentligen kunde gråta, och om det vore hennes mening, att der i huset spela rollen af sentimental?

4.

På nedra botten och i trädgården.

Fru Hagedal hade artigt stigit upp till fru Lenberg för att fråga, om Klara denna eftermiddag hade tillåtelse att komma ned till henne, och denna tillåtelse hade nådigt blifvit beviljad, med förbehåll att flickan skulle återvända till thedags.

Det var en söndag och dertill Klaras namnsdag och fru Hagedal försäkrade till Hildegard Roth, som äfvenledes var inviterad, att det låg liksom något helgdagslikt i luften, der hon vid det blomsterprydda kaffebordet presiderade framför en stor tårta, som hon egenhändigt hade bakat.

»Men den här blå drägten», sade Klara med en blick midt emellan förargelse och beundran, »den är allt för elegant för mig fruktar jag».

Digitized by Google

»Prat, det jag skänker dig kan du också bära», menade fru Hagedal med sjelfkänsla.

»Det är klart som dagen», inföll fröken Hildegard, som nästan alltid öfverensstämde i åsigter med den hon sist talade vid.

»Åh ja, på någon större bjudning ... ifall jag skulle bli inviterad», tillade Klara lite tvekande.

»Du skall få leka främmande här i dag», sade fru Hagedal gladt. »Se så, tag nu på dig klädningen ... den sitter ju charmant och är precis sådan som jag ville ha den», härvid vände hon rundt omkring den unga flickan och blickade belåtet på hennes täcka ansigte och smärta figur, omkring hvilken den mjuka kasimirsdrägten föll i djupa draperingar och veck. »Hildegard har rigtigt lyckats att fabricera ett mästerstycke.»

»Klara är sjelf ett mästerstycke», bedyrade den medgörliga fröken Roth.

»Är det meningen, jag skall bli inbilsk?» frågade Klara, i det hon koketterande tog plats, »jag har de bästa anlag för att bli bortskämd ... Var nu så artig och servera mig kaffe ...»

»Vänta, här kommer ännu en gäst! Nå, det var då snält att herr Wickberg gjorde oss den äran!» Och härvid satte fru Hagedal beställsamt fram en stol, medan den unge husbonden försäkrade, att han alltid särdeles väl trifdes i damsällskap, tryckte Klaras hand, i det han sade: »många glada namnsdagar». Men hon kunde icke svara så mycket som ett enkelt »tack» en gång, der hon stod rodnande som en ros med stark benägenhet för att nu liksom aftonen förut skynda förbi honom och ila bort.

»Hvad går åt henne, hon ser ju knappast ut som

Digitized by Google

om hon kunde räkna till fyra», tänkte misslynt fru Hagedal, i det hon iskänkte den doftande drycken.

»Detta är en rigtig kaffekonselj», sade herr Wickberg, »det felas bara att någon af oss kan spå i sumpen».

»Ack», sade ofrivilligt fröken Roth. Hon hade ju infunnit sig i den förhoppningen att få visshet, huruvida herr Wickberg tittat upp mot hennes fönster i och för hennes skull eller tillföljd af de söndriga takpannorna.

»Kanske ni, min nådiga?»

»Nej, nej, visst icke», ropade Hildegard, fullt ut lika förvirrad som Klara. Ja, han var en älskvärd man och för hans skull kunde hon kanske öfvertala sig sjelf till att glömma förrädaren, som flydde öfver Atlanten. »Dylika spådomar», återtog hon, »äro bara dumheter . . . och jag försäkrar, det jag för min del aldrig skulle våga att tro på dem!»

»Man måtte då ha sagt er åtskilligt smått och godt», återtog herr Wickberg skrattande, och nu brydde han Hildegard och frågade, hvad man egentligen hade profeterat, eftersom hon icke ville sätta tro dertill.

Fröken Roth skakade endast sitt hufvud, och med stark hjertklappning måste hon inom sig erkänna, det hon nästan trodde, att fru Sandelin icke varit så oäfven i sin konst.

»Låt oss gå ut i trädgården», föreslog herr Wickberg, »och kanske fru Hagedal der i en berså är god och anordnar lite förfriskning.»

Medan den värda frun ordnade vinkaraffer, sylt- och fruktskålar följde hennes blickar brorsdottren och icke utan skäl undrade hon, hvarför i himlens namn flickan hade blifvit stum som en fisk!

Digitized by Google

»Jag slår mig gerna ner här», sade fröken Roth, »blott jag inte träffar på fru Lenberg...»

»Är hon då så farlig»? frågade herr Wickberg och gaf Klara ett flyktigt ögonkast.

»För min del», inföll Hildegard något snäft, »är hon endast obehaglig, men för unga herrar är hon kanske mera farlig.»

»Det är nog möjligt», sade fru Hagedal, »hon gör åtminstone allt sitt till för att behaga. Men kom hit, lilla Hildegard, och hjelp mig med bordet», afbröt hon sig, i det hon fann att Klara ändtligen hade i en af trädgårdsgångarne kommit till att vandra utmed herr Wickbergs sida, der det var alldeles öfverflödigt att fröken Roth följde dem i hack och häl. Men om hon nu väntat att få höra en liflig konversation mellan de unga „tu,“ så bedrog hon sig, ty de talade blott några ord om det vackra sommarvädret och ett närmande syntes icke komma i fråga, de sågo ej ens på hvarandra.

»Jo, hela den här tillställningen lönade sig just, hon är inte en bit bättre än han», tänkte fru Hagedal, der hon förtretad skar sönder ett äpple samt bemödade sig att vara artig mot fröken Roth. »Om jag under min flicktid uppfört mig som hon, så skulle en man aldrig i lifvet fått anledning att leda mig fram till en vigselpall.»

»Låt mig få klinga med herrskapet», bad imellertid herr Wickberg, som nu åter stod inne i bersån, men fast han der drack »Klaras skål» och tömde den i botten, så antog fru Hagedal alldeles för afgjordt, att han var en karl, som kanske aldrig skulle komma till ett mål, åtminstone icke det mål han önskade.

Hon måste likväl i denna stund lägga band på

Digitized by Google

sitt humör, samt stundom deltaga i konversationen på det den icke uteslutande måtte föras mellan herr Wickberg och fröken Roth. Men om hon händelsevis i denna stund haft en förtrolig tête à tête med någon bekant, så kan det nog hända, att hon gifvit sitt dåliga lynne luft med en och annan häntydan på, att husbonden rent af tråkade ut folk, och till och med Klara skulle icke hafva blifvit nämd utan en betänklig skakning på hufvudet. Till följe af denna sinnesstämning var det med verklig lättnad hon såg Klara vid tédagstiden aflägsna sig för att återvända till fru Lenberg, och som hon icke gjorde någon min af att vilja qvarhålla fröken Roth, var hon snart allena i sin kammare. En fältherre, som förlorat en väl ordnad drabbning, måste ungefärligen känna sig så till mods som hon, der hon satt i ett soffhörn, och hon var åtminstone för tillfället urståndsatt att uppgöra vidare planer och beräkningar. Länge hade hon likväl icke varit försjunken i denna tankspriddhet, då dörren åter öppnades och Klara stod framför henne andlös, blek och tillintetgjord.

Å fru Hagedals sida var imellertid allt groll snart glömdt och hon ropade: »hvad går åt dig, barn, tala!»

»Jag har lemnat min plats . . . har blifvit visad bort», sade flickan sakta. »Fru Lenberg kunde inte ha i sitt hus en person som . . . som . . .»

»Hvad har du då gjort . . . säg?»

»Som kunde bära den här klädningen . . . åh, hela staden skall få veta att jag blifvit visad från min plats!»

»För klädningens skull . . . det var ju jag . . .»

»Nej, det är min fåfänga . . . Hvar i all verlden skall jag ta vägen!»

Digitized by Google

»Visad bort!» Detta var verkligen en förolämpning, som fru Hagedal erkände sig icke kunna smälta, och då herr Wickberg händelsevis i detsamma kom in, tillstod hon uppригtigt, att hon icke ville lefva i ett samhälle, der man utan orsak förolämpade värnlösa qvinnor, hon ville bort och hon skulle taga Klara med sig. Någon vrå i hela vida verlden skulle väl finnas för dem, der de skulle kunna finna frid, om de också skulle behöfva draga åstad ända bort till sjelfva »Otaheiti».

»Skall Klara bort?» sade herr Wickberg och tog ett par steg fram mot den unga flickan.

»Tror ni väl att någon här öppnar sitt hus för henne, sedan man på detta sätt jagat henne på dörren? Åh, jag känner menniskorna! Endast rikt folk bestå sig med sällskapsdamer, dessa rika höra till fru Lenbergs umgängesvänner, man skall inte vilja stöta sig med henne, ingen vill utsätta sig för hennes elaka tunga.»

»Ingen skall våga säga ett ondt ord om Klara», sade herr Wickberg, som blifvit helt blek, och han fattade hastigt den unga flickans händer. »Jag sade i går, att jag nästan höll af dig som en bror, men jag har dig tusen gånger mera kär ... blif i mitt hem ... stanna der som min hustru!»

Fru Hagedal kände sig alldeles hufvudyr och var nästan färdig att svimma — i den stund, då hon förlorat hoppet, skulle hon likväl få upplefva denna glädje.

»Det var den blå klädningen», sade hon jublande till sig sjelf. Men herr Wickberg hviskade till sin rodnande och lyckliga fästmö: »det var tårarne i dina ögon, som lärde mig rätt förstå, att dina sorger äro mina sorger och din glädje min glädje».

Digitized by Google

Förlofningen mellan Karl Gustaf Wickberg och Klara Hagedal väckte en ordentlig sensation i det lilla samhället. Det var en verklig mesallians och man språkade hit och dit, medan man dock kom öfverens om, att herr Wickberg verkligen var ett dumhufvud och Klara och fru Hagedal de största intriganter, som någonsin vandrat på Guds gröna jord.

I samma stund, den stora nyheten blef kunnig, hade fröken Roth och fru Lenberg kommit till att möta hvarandra midt i trappuppgången. De betraktade hvarandra skarpt några sekunder, hvarpå de föllo i hvarandras famn — de voro ju gamla goda vänner och pensionskamrater och bedyrade, att de hvar för sig mer än en gång med saknad tänkt på den tid, då de voro så godt som oskiljaktiga, samt följdes derpå åt in i fru Lenbergs eleganta våning, der den täcka enkan förklarade Klara hafva varit en orm i hennes egen barm och fröken Roth sade sin mening om, att alla karlar voro förrädare. Nästan samtidigt kommo de derpå öfverens om, att det varit rigtigt ömkligt och löjligt att se Klara, en viss söndag, hafva varit utstyrd som en grannlåtsdocka, att man haft rättighet tänka allt möjligt ondt om henne; men deras goda hjertan förneka sig aldrig, de voro verkligen nöjda, att hennes lättsinne slutade med ett aktningsvärdt giftermål.

Alla dessa åsigter meddelade fröken Roth kort härefter åt fru Sandelin, som betänksamt nickade mot henne. »Hela lifvet är rent af ett gyckelspel», sade hon, man kunde inte lita på något, blott en ting ansåg hon hade ihållighet och verklighet och det var tandvärk. »Men jag hade ändå rätt — det jag såg i sumpen», tillade hon, »det blef verkligen förlofning och bröllop här i huset».

Digitized by Google

Och ett ståtligare bröllop hade väl få varit med om. Alla stadsborna trängdes med hvarandra för att komma i tillfälle att på nära håll få se bruden för att finna något nytt skäl till att klandra henne, och man medgaf, att fru Hagedal hade haft rätt, då hon påstått, att Karl Gustaf Wickberg varit utan ögon, öron, förnuft och andra sinnen. Huru rik han än var, skulle ingen af deras döttrar, unga slägtingar eller vänner hafva velat förena sig med honom, han var på intet sätt intagande, och någon »farlig karl» var han verkligen icke.

Det unga paret jemte fru Hagedal hade, omedelbart efter vigseln, dragit bort till någon enslig bygd, obekymrade om hvad man än behagade prata om dem. Det gula hörnhuset är af denna anledning till salu och kan när som helst tillträdas af en ny intressant egare och älskvärda hyresgäster.

Digitized by Google

Nattsöl.

En småstadshistoria.

På en gästgifvaregård i en landsortsstad är »zwyck». Ett halft dussin officerare äro på genomresa och hafva ganska grundligt festat.

Glädjen står ännu högt i tak, när portar och dörrar stängas af den omtänksamme värden, som imellertid sjelf rundligen sett sig till godo i sällskap med några liktänkande själar.

Kalle har just den dagen inträdt som ämne till en blifvande ganymedes i gästgifvarens tjenst.

Innan han går till kojs och öfverlemnar åt kyparen att sköta de alltjemt reqvirerande gästerna, faller det värden in att titta efter i ett litet skafferi i förstugan, huru det förhöll sig med hans delikatesslager. Han hade att dagen derefter effektuera »en bättre frukost».

Kalle blef anbefald att lysa med ett ljus vid denna inspektion.

Han betraktade med vidöppen beundran alla dessa

Digitized by Google

samlade läckerheter; isynnerhet frestades han vid åsynen af de många syltburkarna.

Efter slutadt värf ville värden aflägsna sig; men då nyckeln skulle omvridas i låset, tog han en öfverhalning, antingen han nu trampade på en kork och derigenom blef ovanligt lätt på foten, eller han var för

tung i hufvudet af den föregående välfägnaden. Nog af: han höll sig fast i nyckeln och axet gick utaf.

Skafferidörren var ostängd.

Men han lugnade sig snart med den betraktelsen, att det redan var sent, och morgonen efter skulle han »i otta» kalla på en smed, hvarefter han tog ljuset från Kalle och anvisade honom att begifva sig upp på sitt rum.

Med tankarne envist fästade på de aptitliga sylt-

Digitized by Google

burkarna trefvade sig Kalle uppför trappan och satte sig på sängkanten i sin skrubb, med full föresats att tillgodogöra sig den lyckliga tillfällighet, som nu lemnade honom fritt tillträde till källarmästarens allra heligaste.

Sedan han väntat en halftimme och ansåg sig säker på att icke blifva störd, smög han sig ut i strumplästen och var just kommen till trappan, då han hörde de muntra gästerna komma högljudt glammande. Nu fick

han brådt att retirera tillbaka till sitt rum, uppgifvande hoppet om att lyckas i sin föresats.

Digitized by Google

Han klädde af sig och lade sig och der lemna vi honom.

Som man väl kan inse, voro vid ett sådant tillfälle göromålen inom köksdepartementet flera än vanligt och det drog ut på tiden, innan hvilans timme slog.

Den kom dock slutligen och köksan gick upp på sitt rum, der hon i god ro började göra sin toalett, föga anande att den olycklige Kalle redan drömde i — hennes säng.

Han hade i förskräckelsen tagit miste på dörr.

Hushållerskan kom några minuter senare och gick in i sitt rum — men äfven det var upptaget. En resande, som något flitigt dyrkat Bacchus i »våningen inunder», hade derigenom blifvit betydligt oklar i den öfre och när han ändtligen sökte hvila fann han den i

Digitized by Google

— hushållerskans rum, bevakad af sin trogna Fylax, som från sitt gömställe under sängen nyfiket betraktade den inträdande egarinnan till den af sparlakan omslutna sängen.

Det af handen skyddade ljuset kastade sina strålar endast på en del af rummet och lemnade i skuggan det hörn der den oväntade gästen lagt sina kläder. Fylax teg ännu, men då hon efter att hafva gjort sig i ord-

ning till natten och släckt ljuset närmade sig sängen och rörde vid dess omhängen, tog hundens tålamod en ända och han rusade upp under morrningar och huggande sig fast i hennes nattkläder.

Förskräckt rusade hon ut, högljudt ropande:

— Hjelp! Tjufvar! Mördare!

Officerarne, som redan släckt sina ljus, kommo hastigt ut i blotta linnet.

Digitized by Google

— Hvad står på? Är elden lös?

Denna fråga uppfattas äfven på fullt allvar af köksan.

Larmet tilltager.

Den olycklige resanden och den ännu olyckligare Kalle synas i dörröppningarne, när källarmästaren kommer flygande uppför trappan med ett ljus.

Situationen kan ej beskrifvas med ord.

Digitized by Google

Den pojken der, den är min!

(Till min son.)

Kom, pojke, sätt dig hos mig så stillt,
jag vill tala med dig ett ord.
Nu har du rustat nog, min pilt,
i qväll vid ditt leksaksbord.

Se inte så surmulen ut för det!
Stryk luggen ur pannan se'n;
och, är du rigtigt snäll, på knät
får du rida rankeben.

Hopp, Pålle! Seså, det der tog skruf,
Nånå! far varliga fram!
Du rider ju full karrier, din luf,
och kraken kommer på skam.

Digitized by Google

Du är mig just rigtigt en vild krabat,
som svårt blir att lära fog.
Men — håll dig så länge du kan kavat,
det finnes kujoner nog.

Se framåt alltid, men aldrig bak.
Ställ målet så högt du kan.
Tag stegen ut och håll dig rak:
en ann' är så god som en ann'.

Behåll ditt ystra, ditt unga mod
så länge i striden du står,
och stå i ledet der först du stod
och vik ej ett enda hår.

Knyt näfven om yxan hårdt, min son,
och kasta den ej i sjön,
om motgång kommer. — Från början från
sök tjena på nytt din lön.

Tag bättre tag — och vik som en *man*.
Blif sjelf helst din lyckas smed,
och stapplar annan, så om du kan
gif honom ett handtag med.

Ställ sanningen högst af allt på jord
och följ hennes blanka stig.
Och när du talar, säg högt ditt ord.
Låt fruktan ej tysta dig.

Och frågar någon hvem väl det var
som talte så högt i dag,
så ger du en öppen blick till svar
och säger: jo, det var jag!

Digitized by Google

Då skall jag känna mig sjelf igen
från ungdom som snart är din.
Stolt peka på dig och säga: den,
den pojken der, *den är min!*

Mont d'Or.

Digitized by Google

Giltigt skäl.

— Ser du, der går en dam, som inte vill förlofva sig på några vilkor.

— Nej, hvad säger du? Hvarför det då?

— Hon är redan lyckligt gift.

Digitized by Google

Grosshandlar Pettersons kungs-middag.

Skildring efter naturen.

På Ulriksdals slotts egor ligger en mängd mer eller mindre vackra villor, omgifna af små parker och trädgårdar. Ett af dessa landställen tillhör grosshandlaren, herr Lars Petterson. En vacker sommardag 1868 voro som vanligt alla sittplatser upptagna på ångbåten Brage, som gör resor emellan Gustaf III:s staty och Ulriksdal. Midskepps på relingen satt konung Karl XV och talade om historier för sin vän och ordonansofficer, kapten Lagersköld, som skrattade åt allt han hörde. Plötsligen kastade konungen en blick nedåt fören och fixerade med en viss enträgenhet en ung, mycket vacker fru, som rodnade starkt och såg både lycklig och besvärad ut öfver denna uppmärksamhet. Då tog konungen artigt af sig hatten för henne. Hon reste sig till hälften upp, neg rodnande

Digitized by Google

ännu mera och satte sig igen. Hennes man, grosshandlaren Petterson, som satt bredvid henne och ingenting hade märkt förrän hon reste sig, fick nu äfven mycket brådt att buga sig underdånigast. Konungen rörde än en gång vid hatten och vände sig derefter till sin vän, som tycktes gifva upplysningar om paret.

— Det var ju roligt att hans majestät kände igen mig ... dig ... oss, — hviskade grosshandlaren smickrad.

— Ja, — medgaf hans fru och försökte se obesvärad ut. Men hon rodnade fortfarande hvar gång konungen betraktade henne, och det skedde ganska ofta under den timslånga färden.

På Innocencebalen 1868 hade hon och hennes man blifvit intagna som medlemmar i orden. Det var deras första fjät in i societeten. Frun var då så strålande vacker och dekolleterad att hon ådrog sig alla herrars blickar, alla damers klander. I kottiljongen dansade konungen en valstur med henne och sade några artigheter, som underströkos med angenäma blickar. Det var deras bekantskap med konung Karl XV.

När Brage kom till Ulriksdals brygga gick konungen som vanligt först i land, men stannade på bryggan och talade med några af passagerarne ända till dess paret Petterson äfven lemnade ångbåten. Då gick konungen fram till dem, bugade sig artigt för frun, tog henne i hand och frågade hur hon mådde. Men innan han slutade sin fras, började han gå och fru Petterson hade intet annat val än att följa med honom. Ordonansofficeren skyndade att presentera sig för grosshandlaren: Kapten Lagersköld! Grosshandlaren Petterson! Hvarpå de följde konungen och den vackra frun, under det de öfriga passagerarne tisslade och tasslade omkring dem.

Digitized by Google

Konungen gick ej fort, men hans ordonansofficer gick ännu långsammare, så att han och grosshandlaren snart voro trettio eller fyrtio steg bakom dem. Grosshandlaren skulle hafva föredragit att gå på andra sidan om konungen, men ordonansofficeren, i stället för att påskynda sina steg, gick allt långsammare, under det han talade om handel och näringar, sjöfart och draback, allt ämnen, han trodde skulle intressera en grosshandlare och som han rabblade opp som en väl lärd utanlexa.

På borggården stannade konungen och tog fruns hand för att taga afsked. Då påskyndade ordonansofficeren sina steg och nästa ögonblick stodo han och grosshandlaren bredvid dem.

— Jag har bjudit mig till middag hos er om torsdag fjortondagar, då jag kommer tillbaka från Beckaskog, dit jag reser i afton, sade konungen i fryntlig ton. Och lilla frun har varit så snäll och sagt, att jag är välkommen.

— Ja, det är ers majestät visst det! inföll grosshandlaren, som hade svårt att tro sina öron.

— Nå, det är afgjordt. Om torsdag fjortondagar klockan fyra. Men i all enkelhet och utan ceremonièr. Bara fru Petterson och du och min vän här och jag. Inga andra, förstår du?

— Ack, ers majestät, stammade grosshandlaren, denna ära . . . denna ära . . .

Nu först släppte konungen fruns hand, som han hållit i sin, och tog af sig hatten för henne. Hon neg och rodnade igen. Grosshandlaren bugade sig så underdånigt han förmådde. När han reste sig opp igen, gick konungen och ordonansofficern in i slottet.

Herr och fru Petterson stodo mållösa och stirrade häpna på hvarandra.

Digitized by Google

— Hans majestät på middag hos mig!

— Oss! rättade frun.

— Ja. Hvad det skall reta dem på börsen! Det kommer naturligtvis att stå i alla tidningar.

— Jag skall låta göra mig en klädning, som du aldrig har sett maken till, försäkrade frun och började gå uppför Invalidhusbacken.

— Jaså. Ja, gör som du vill. Hvilka skola vi nu bjuda?

— Hans majestät sade ju, att det bara skulle vara vi, han och adjutanten.

— Prat! Det sade han bara af finkänslighet, för att vi icke skulle göra kostnader för middagen. Men det är visst fråga om pengar nu. Den här middagen skall bli extrafin . . . någonting rigtigt djeklafint.

— Ja.

Nu räknade han upp alla han ville bjuda. Frun gjorde invändningar mot alla, men det hjelpte icke. Det smickrade hans fåfänga, att hans vänner och bekanta skulle vara närvarande och se huru han hedrades af monarken. Till slut märkte han, att hans hustru icke vidare hörde på honom.

— Jag tänkte på min klädning, ursäktade hon sig, den blir mycket söt.

— Jaså. Och nu sjelfva middagen. Först och främst ett rigtigt rikt försedt bränvinsbord.

— Hvad säger du? Nej, inte något bränvinsbord.

— Men det är ju ingen ordentlig middag, tycker jag, om det icke är bränvinsbord.

— Tror du, att hans majestät super bränvin? Fy, så simpelt!

— Jag vet inte så noga. Men tryffel lär han tycka om och det skola vi ha. Mycket tryffel!

Digitized by Google

— Ja. Vet du, min klädning hade jag tänkt skulle vara en . .

— Kräftsoppa med små klimpar i.

— Nej, inga klimpar! Det är så vulgärt!

— Små tryfferade kalfbrässcroquetter!

— Vi måste ha ny möbel i förmaket och matta och —

— Halmstadlax med spenat och förlorade ägg.

— Golfvet i salen är så dåligt. Vi måste ha bonadt golf.

— Och hammelsadel med tryffel och grönsaker och färsk potatis.

— Så vill jag ha en betjent! En betjent i livré och åt kusken också. Skola vi lefva med i verlden, så skola vi lefva som andra lefva der.

— Ja, det är nog sant, men . . .

— Och så taffelmusik! Åtminstone en sextett.

— Ja, det är jag med om. Det lifvar upp! Och så à la daube på hummer, garnerad med . . .

— Nya gardiner i alla rummen.

— Och så tryfferad gåslefverpastej.

— Och vaktmästare, som hjelpa till med serveringen.

— Och såsom stek kyckling.

— Nej, hjerpe, det är finare.

— Nu vet jag: fasan, det är ännu finare och kan lätt fås från Danmark. Tryfferad fasan med sallad.

— Det nya möblemanget i förmaket kommer att skära för mycket mot det i salen. Vi måste ha ny salsmöbel.

— Och kronärtskockor med seltersvatten.

— Och i kabinettet ny möbel också.

— Vaniljglace med krokan.

Digitized by Google

— Och nytt piano.

— Ost och cakes.

— Och nya tapeter öfverallt.

— Och frukt och dessert. Viner och likörer naturligtvis de finaste, som kunna fås för pengar.

— Jag skall sjelf lägga upp frukten, så att den ser något ut.

— Jag skall sjelf dagarne förut profva alla vinerna och likörerna, så att jag är säker på att de äro rigtigt bra.

Ju ifrigare de talade, desto mera påskyndade de sina steg, så att de nästan springande till slut nådde grinden till deras villa, flåsande röda, varma.

II.

Allt ändrades om på villan, så att den skulle vara värdig konungens besök. Bjudningarna utfärdades och alla vänner och bekanta, som icke blefvo bjudna till denna utbasunerade kungsmiddag, blefvo deras dödsfiender. På börsen höjde flertalet medlidsamt på axlarna, då talet kom på grosshandlaren Petterson.

— Det är både ömkligt och löjligt, sade en.

— Skammen går på torra landet, hviskade en annan.

— Är han så dum, att han tror kungen kommer till honom för hans skull? hånlog en tredje.

— Naturligtvis för fruns, förtydligade en fjerde.

— Skön moral! himlade sig en femte.

Och så stämde alla åter upp i kör: »det är både ömkligt och löjligt!»

Grosshandlaren märkte ingenting Han satte näsan

Digitized by Google

i vädret. Ändtligen kom den stora dagen. Alla de bjudna hade infunnit sig, ingen hade skickat återbud. Då klockan var nära 4, gick grosshandlaren till grinden och hann nätt och jemnt öppna den för kungen, som kom gående från slottet, åtföljd af sin vän och ordonansofficer, kapten Lagersköld. I brådskan hade Petterson glömt sin hatt, så han fick helsa med två tomma händer. Konungen var klädd i brun bonjour, gul väst och grå byxor. Ordonansofficeren var icke heller svartklädd.

— Goddag, du, helsade konungen fryntligt. Det var onödigt att du klädde dig så der fin i frack och hvit halsduk, då vi ju äro för oss sjelfva, men lika godt, du menade väl, jag förstår nog det. Kaptenen helsade artigt, Petterson ännu artigare. Hans hjerta klappade hörbart af stolthet; Karl XV hade stigit innanför grinden och var nu på Jennyro. Då de gått genom den lilla alléen fram till trädgårdsplanen, råkade konungen kasta en blick på de venstra fönstren, som hörde till köket. Der stodo uppradade kokfrun, kokerskan, huspigan, två hjelpmadamer och en dalkulla, för att se den folkkäre monarken, och de nego så vackert för honom, då han såg dem, ner och upp och ner igen. Då nickade konungen åt dem och sade skrattande:

— Det var fan så mycket pigor du har?

— Jaa, ers majestät, stammade Petterson.

— Nå, inte ondt i det, inte ondt i det, menade konungen. De ge lif!

Nu kommo de till förstugan. På salongsströskeln stod fru Jenny. Hon hade öfvat sig i åtta dagar att niga rigtigt djupt, men när hon nu skulle niga, så var det något som sprack bak i hennes klädning och hon hörde det.

Konungen tryckte hennes hand och skulle just säga

Digitized by Google

henne några angenäma ord, då han fick syn på de öfriga gästerna, som nego och bockade sig allt hvad tygena höllo. Det blixtrade till i hans ögon och en mörk sky for öfver hans ansigte. Han släppte Jennys hand och gjorde en rörelse liksom för att vända om. Men Jenny kastade då en så blyg, så förvirrad, så ångestfull blick på honom, att han ändrade sig och steg fram. Petterson presenterade nu härs och tvärs. Konungen visade sig höflig, men ingenting mera; hans goda lynne var försvunnet. Petterson begrep icke att han genom sin olydnad förjagat det, men hans instinkt sade honom, att allt icke var som det borde vara.

— Hans majestät är kanske hungrig, tänkte han. Och han gaf en vink åt betjenten, som stälde sig vid salsdörren för att anmäla att middagen var serverad. Men betjenten var så gripen af stundens högtidlighet, att han började svälja och svälja som vanligt folk göra på sjön, då det blåser hårdt, men slutligen kryade han upp sig och utropade med ljudeligt gällande röst:

— Hans kungliga majestät är serverad!

Ordonansofficern fick mycket brådtom att taga upp sin näsduk och putsa om sin näsa, men konungen märkte den förstulna blick, han kastade på honom, och då klarnade hans ansigte upp igen. Artigt bjöd han värdinnan armen och så trippade alla efter dem ut i salen, der det var dukadt ett mycket grannt bord, med en stor emmastol, dekorerad med lefvande blommor för konungen i högsätet. Han såg litet förbluffad ut att icke finna något bränvinsbord, eller åtminstone sup med tilltugg på en liten bricka. Nej, intet bränvin såg han, icke en droppa. Då mulnade åter hans blick och han satte sig mörk i hågen till detta sällsamma bord. När kräftsoppan blifvit inmundigad, klingade Petterson med

Digitized by Google

en knif i ett af sina 15 glas, som stodo framför honom, och reste sig något blek.

— Å min kära hustrus och egna vägnar, sade han litet sväfvande på målet, får jag i djupaste underdånighet och rigtigt hjertligt helsa ers majestät och herrskapet välkomna. Jag har den äran!

Han tömde sitt madeiraglas i botten och de andra gjorde så med. Ordonansofficern hade rigtigt roligt, men konungen våndades. Då och då talade han med värdinnan, men fick endast enstaka ord till svar. Hon kände att han var missnöjd, hon var rädd att någonting skulle komma i olag med maten i köket, hon hörde litet emellan ljudet af det der kraschandet, då hon neg så djupt, och undrade om någon söm gått upp i klädningen bak eller om några band brustit. Snört sig för hårdt hade hon också gjort och ett af snörlifsbenen pinade henne. Allt detta gjorde att hon icke var sig lik och ju mera hon försökte att visa sig glad och obesvärad för konungen, desto mera generad kände hon sig.

— Snart får jag tårarna i ögonen, tänkte hon. Det vore rysligt, men jag kan inte hjelpa det!

Gästerna voro hederligt folk, men damerna voro icke vackra och herrarne icke qvicka. Konungen gjorde hvad man alltid gör på en tråkig middag, han åt och drack så mycket han orkade. Lyckligtvis var maten god och vinerna ännu bättre. Ju mera han drack, desto mera majestätisk blef han i tal och åthäfvor. Damerna kände sig ännu mera generade af detta hans sätt och rörde sig i sina korsetter liksom medeltidens riddare i sina rustningar. Ändtligen serverades steken, den tryfferade fasanen från Danmark, med Chateau Lafite och Roederer Carte Blanche. Petterson klingade åter med knifven i ett af sina glas och reste sig.

Digitized by Google

— I djupaste underdånighet får jag be ers majestät och herrskapet att fatta sina glas!

Ordonansofficeren fick mycket brådt att taga fram sin näsduk.

— Såväl å egna som min kära hustrus vägnar, fortfor Petterson, får jag i djupaste underdånighet och rigtigt innerligt och hjertligt tacka ers majestät för den stora nåd hans majestät täckts visa oss, genom att i dag äta middag i vårt ringa tjäll. Denna middag, ers majestät, är vårt lifs gladaste dag och skall aldrig, aldrig gå ur våra tacksamma hjertan så länge vi lefva. Ja... vi... det är... är...

Petterson, som så många gånger läst öfver sitt tal och repeterat det ytterligare under hvar rätt som blifvit serverad, kunde icke finna fortsättningen. Det var något mera, något mycket vackert och underdånigt, som han ville säga, men tankarne irrade alldeles vettlösa omkring i hans hufvud och han fick ingen styr på dem.

— Mitt herrskap, ropade han då, lefve hans majestät, konung Karl XV!

Alla reste sig utom konungen, hvars lynne icke ens detta tal återstält i jemnvigt, ehuru ordonansofficeren gång på gång putsade om sin näsa och kastade skalkaktiga blickar på konungen. Men han satt majestätisk i sin emmastol, gjorde en böjning på hufvudet och tömde sitt champagneglas i botten.

Då smattrade fanfarer från löfsalen utanför. Sextetten från Kongl. M:ts flottas musikkår hade ändtligen anländt i en droska, efter att hafva sett Brage, den de skulle fara med, just lägga ut från kajen, då de kommo ned till Gustaf III:s staty. Och när fanfarerna tystnat, stämde de upp folksången. Alla vid bordet följde Pettersons exempel och reste sig ånyo. Men då

Digitized by Google

blef konungen ond och gjorde en så vältalig åtbörd åt sällskapet, att de satte sig mycket hastigt igen och Petterson lemnade bordet, sprang fram till det öppna fönstret bakom konungens plats och skrek utåt löfsalen:

— Inte folksången! Musik! Nej, inte folksången, musikanter! Så hör då! Inte folksången! Någonting annat!

Ändtligen hörde de och tystnade. Petterson satte sig åter vid bordet efter att djupt hafva bugat sig för konungen, som tömde ytterligare ett glas champagne i förargelsen. Nu stämde sextetten upp general Boums kupletter i »Storhertiginnan»:

— Taratattatatatatata ta ra tata, taratattatatatatata ta, ta, tata o. s. v.

Ordonansofficeren satte ett stycke fasan i halsen och blef pionröd i ansigtet. Näsduken kom åter fram och med den och tömda glas manövrerade han så artigt han kunde, att sällskapet icke skulle märka hur rysligt roligt han hade. Ändtligen var middagen slut och man steg upp från bordet. Då de kommo på verandan, der kaffet skulle serveras, vände konungen sig till sin vän:

— Nu gå vi genast!

— Men kaffet ... värdfolket ... hvad skall jag säga dem!

— Säg dem hvad fan du vill!

Ordonansofficeren gick fram till Petterson och uttryckte sin ledsnad öfver att det hade kommit ytterst vigtiga depescher från Utrikesdepartementet till Ulriksdal, hvilka nödsakade hans majestät att bryta det glada laget. Petterson stod som på nålar, intet bud från slottet hade kommit till Jennyro. Under tiden gick konungen till pianot, der han hade lagt sin hatt och

Digitized by Google

så fram till frun i huset. Då försvann som med ett trollslag stelheten hos Jenny och hon kastade åter en så blyg, så förvirrad, så förtrollande blick på honom, att han kände sig ett ögonblick frestad att stanna Men Petterson närmade sig och han släppte hennes hand. som han hade fattat.

— Jag måste gå, sade han kort. Och jag tackar er.

Derpå gjorde han en lätt bugning för de öfriga och lemnade med raska steg villan. Petterson följde med till grinden. Icke ett ord vexlades under vägen dit, den var endast några steg.

— Adjö, sade konungen kort, då Petterson öppnade grinden för honom. Karl XV hade lemnat Jennyro. Petterson stod bedröfvad och såg efter honom, hur han slog undan med sin käpp alla qvistar, som lågo i hans väg, under det ordonansofficern, som han höll under armen lifligt gestikulerade och skrattade.

— Är det mig ... är det oss han gör narr af? mumlade Petterson. Vi som menade så väl.

På sin olydnad tänkte han icke. Då han kom tillbaka in i salongen, hörde han sällskapet i lifligaste samspråk ute på verandan. På salongssoffan låg hans hustru och grät.

— Jenny! Jenny! Hvad felas dig? frågade han oroligt.

— Låt mig vara! Låt mig vara!

— Men säg mig, hur är det fatt? Hvad felas dig?

— Mig? Ingenting!

Hon grät ännu värre. Bestört stod Petterson och såg på henne. När han ville närma sig, slog hon ifrån sig med händerna och grät, grät så som han aldrig förr

Digitized by Google

hade sett henne gråta. Då gick ett ljus opp för honom och han mumlade med sammanbitna tänder:

— Den här middagen kostar mig nära åtta tusen kronor, men jag ångrar dem icke. De äro ej bortkastade pengar. Kungen kommer aldrig igen!

Digitized by Google

Storm i stormen

eller

stukadt högmod.

Historiett i sex bilder.

1.

Digitized by Google

2.

3.

Digitized by Google

4.

5.

Digitized by Google

6.

Digitized by Google

Häst-minne.

Också »Ur djurens lif».

Skämtsamt qväde.

Han var en yster fåle,
der fri han sprang i hagen
så lekfull hela dagen;
om han ej kunde småle,
gladt gnägga kunde han.
Hans former voro sköna,
elastiska och smärta;
han egde ock ett hjerta,
det fick en dag han röna,
så godt som någon ann.

Från Röda hafvets stränder
han täljde sina anor,
deraf hans nobla vanor,
hans friska, starka tänder
och silkeslena svans.
När Emma med sin pappa

Digitized by Google

gladt honom hafre bjuder,
hur varmt hans fullblod sjuder,
hans hjerta höres klappa
och ögat står i glans.

Han var som rent betagen
i hafren och i Emma,
hans hjerta stod i klämma — —
dock hafren var för magen
och Emma för hans själ.
Han svängde sirligt svansen,
han klipte med sitt öra,
sin mun han visste föra
till Emmas hand, men sansen
behöll han likaväl. —

* * *

Men framåt ilar tiden:
numer den forne fålen
främst till kapplöpningsmålen
af en jockey blir riden
och pris han tar med glans.
För Ali sorg ej värre
dock händt, se'n sista dagen.
han Emma såg i hagen,
än då hans nya herre
grymt stubbade hans svans. —

* * *

Men mer han skulle smaka
af lifvets skarpa agnar:
han spändes framför vagnar,
ty ack, det går tillbaka
ibland ock för en häst.
Skön Emma uti staden
med kapten Brask sig gifte;
blindt ödet lotter skifte:
en dag vid vaktparaden
det Ali insåg bäst.

Digitized by Google

Ty, då med nedstämdt sinne
så fram ett lass han drager,
han tror han miste tager . . . . .
nej, godt var städs hans minne:
han skådar kapten **Brask**,
hör hans kommandostämma . . . . .
Nu Alis ögon brista
och tyst i stunden sista
han suckar ljuft: »o, Emma,
min svans uti *hans* kask!»

H. M—n.

Digitized by Google

När Pelle Mast satt på karaffin*.

En skepparehistoria, berättad af **Saxon.**

»Vi talar om kolera och läser en hop smörja om den i tidningarna. Men ni skulle ha varit med 1864, så skulle ni, djäfveln tackla min själ, fått se på gnister.»

Och Pelle Mast vände med ett kraftigt tag sin respektabla buss, under det hans talgiga ögon rullade så vildt, att jag blef rigtigt ängslig, oaktadt jag är allt annat än harhjertad.

»Hur var det då?» frågade jag och sökte se så intresserad ut som möjligt.

Och det var inte så utan, att jag var intresserad. Ty Pelle Mast var en rigtig baddare att kunna utländska ord — galet, förstås.

---

* Förf. har här, genom att anföra en del förvrängningar af utländska ord, velat visa, huru man i folkspråket söker sätta en mening i dessa. Han hoppas, att dermed gett något **handtag** åt språkrensarne.

Digitized by Google

»Jo, då satt jag på karaffin[1] i Rio Janerio.»

»På karaffin! Hvarför det?»

»Jo, si i hamn', der vi lågo förut, sjappade en sate för oss. Och för att vi skulle vara så derangerade[2] som möjligt, tog kapten en annan — en helvetes dugtig karl för resten. För när det gick ilningar öfver ryggraden på oss, som skulle ett wiskyfat rulla der, så stod han lika lugn som en kogubbe. Kapten var förtjust i honom. Men vår olycka skulle han bli i alla fall.»

»Hur? . . .»

»Jo, ett godt stycke innan vi kommo fram till hamnen fick vi vara så goda och stoppa. Det hade kommit telegram från platsen, der vi förut hade varit, att *gula febern* der utbrutit.»

»Men ni hade inte? . . .

»Fan hade inte hört af något tocke. Ombord voro vi friska som fiskar i vattnet hvarenda själ.»

»Hur kunde då? . . .»

»Jo, det kom en herre ner och sa', att vi skulle sitta på karaffin i fjorton dagar. Kapten pro . . . pro . . .»

»Protegera[3] . . .»

»Alldeles! Men det halp inte. Herrn var lärare vid ett undervisitet[4] och dertill en styf botanist[5] för just gula febern.»

»Men herrn kan väl se, att vi ä' friska som nötkärnor allihop utom jag, som har litet ryggmatisk[6] värk», sa kapten.

Då börja han imellertid läsa upp, hur det stod i den och den parantesen[7] och det och det monumentet[8].

»Vete fan, hvad folk får för diarréer[9] af alla

---

[1] Karantän. [2] Rangerade. [3] Protesterade. [4] Universitet. [5] Läkare. [6] Reumatisk. [7] Paragrafen. [8] Momentet. [9] Idéer.

Digitized by Google

böcker de ha i de myckna bibelapoteken [1],» sa kapten. »Men om ni vill granska alla våra ut- och inventarier, så skall ni få se, att här fins intet farligt.»

»Ni har kommit från febersmittad ort», invände han.

»Ja, hvad gör det», svarte kapten. »En så'n aktiv [2] karl som jag, är det aldrig farligt för.»

Ingenting halp. Den der lärde besten stod på sig. Det var en rackare till vara nedrig, fastän han såg så genem [3] och hygglig ut.

»Ni fick lof att sitta på karaffin?»

»Ja, djäfveln kälbrela mig, i hela fjorton dar. Det vänder sig i mig, bara jag tänker på det. Fy fan!»

Och Pelle Mast lade in en ny buss.

---

[1] Biblioteken. [2] Aktsam. [3] Nedlåtande.

Digitized by Google

Humoristisk åldring.

Första gumman. Tänk, hvad de unga damerna spöka ut sig!

Andra gumman. Och tänk, hvad vi gamla ä' för ena spöken i verkligheten!

Digitized by Google

Lifvets lotteri.

Efter **Gaudy.**

Med mina barndomsdrömmar var det slut,
och skolans tvång var redan öfvergifvet,
på hakan första fjunen stuckit ut
och jag var klar att träda ut i lifvet.
»Vår lefnad är ett kitsligt lotteri» —
den läran tutades uti mitt öra —
»dess tombola har vinster i parti,
men nit-drag jemt och samt de dårar göra.»
Fortuna sade: »dragning börjas nu!
Grip djerft i lyckans hjul, min käre du!»

Jag blundade och grep — en vinst, ack, ack!
Ett svärd jag fick, en blank och fejad klinga.
Mitt lynne kände du, min norna, tack!

Digitized by Google

Mot strid och bragd mig annat allt är ringa!
Framåt, likgodt hvarthän, förutan rast! —
Men freden fortfor, och mitt svärd, det hängde
i ro och rostade i skidan fast,
och, vorden klok, jag det i skräpvrån slängde.
Fortuna log så huldt och sade så:
»än är det lönt att lyckan pröfva på!»

Jag drog på nytt — och såg en flickas bild.
Du svaga hjerta, kan du glädjen fatta?
O, hvilken kärlek, trofast, ren och mild,
som åt förgängelsen ej kunde skatta!
Jag tänkte så i saligt svärmeri,
men inte *hon* . . . Jag bilden tåresköljde
och skref ihop en sorglig elegi.
På första kärleken den andra följde.
Fortuna log så huldt och sade så:
»än är det lönt att lyckan pröfva på!»

Jag drog igen — och jag en lyra fick.
Först blygt, se'n djerft jag hennes strängar rörde.
Min sång till själ och hjerta mången gick,
från höga mästare jag bifall hörde.
Då skreks det: »tyst! Man här får sjunga blott
charader små och fosterländska sånger!»
För högt för mig! Jag släppte lyran brådt
och skakade mitt hufvud, full af ånger.
Fortuna varnande mig sade så:
»ännu en gång du lyckan pröfve på!»

Med sinnet fullt af tvekan och af qval
bland lotterna jag väljer väl och vänder
och får en menskoskalle, kall och kal,
i mina nu för öfrigt tomma händer.
»Ack, lifvet är ett tragiskt lotteri» —
så tränger skallens mummel till mitt öra

Digitized by Google

»det vinster har och »niter» i parti,
men alla men'skor detta draget göra.»
Fortuna säger: »nu, min käre vän,
det blir för dig ej dragning mer igen!»

Klatsch.

Digitized by Google

Bakom kulisserna.

Hon. Bjuder ni på en liten supé på tu man hand?

Han. Jag skulle hellre vara med om en supé på *en* man hand med ett fruntimmer.

Digitized by Google

Sådant händer i våra länder.

(Kalendarium 1885.)

Januari.

1. Ecklesiastikministern undrar och spörjer hvad det nya året bär i sitt sköte.

2. L. O. Smith framlägger sin andra plan för året.

3. Nya Dagligt Allehanda gör sin tredje omsadling under 1885.

4. Professor Vy har under det nya året ruinerat Stockholms ångkök.

5. Undergöraren Boltzius blir lifmedikus hos drottningen.

6. Boltzius uppväcker drottningens högtsaliga åsna ifrån de döda.

7. Skräddaren August Palm hurrar för sig sjelf på sin namnsdag.

8. Stockholms krögare prenumerera på »Nykterhetsbasunen».

9. Kortvaruhandlarne börja »realisera» lagren till 50 % öfver inköpsprisen.

10. Turnyrerna falla i pris och stiga i höjd.

11. Justitieministern ingår i Frälsningsarméen.

12. Profeten Berggren intager den lediga taburetten.

13. Goodtemplarne tralla: »Julen varar till påska.»

Digitized by Google

14. Hr Stockholm gnolar: »Gubbarne, som nu nalkas, de ä' riksdagsmän».

15. Clownen Josias kniper sin första appläd under säsongen.

16. (Marcellusdagen). Sverdrup tager Allehanda till sin hustidning.

17. Bondkonjaken stiger hos Blanchs och Berns'.

18. Centerns nya organ har börjat hvissla.

19. »Gruppen Rundbäck» applåderar i en tvåmanssoffa på Runans kafé.

20. Med fullmakt af Anders Petter Lind blifver K. R. landtmannapartiets »officiele».

21. Björnstjerne Björnson presenterar kung Oskar på dennes födelsedag ett exemplar af »Kongen».

22. »Kongen i Aandens rige» får *In sui memoriam* i blågult på ryggen.

23. Arboga arbetareförening uttalar sitt klander öfver statsverkspropositionen.

24. Skollärare Kahlson i Sköldinge instämmer.

25. Svenska frömarknaden i Kalkutta flau efter Vanadis afresa.

26. Riksdagsspektakler hållas tills vidare inom skål och vägg.

27. Klinckowström sträcker på sig på Krysostomos-dagen.

28. Skräddaren Färnlund håller å Vetenskapsakademiens hörsal ett minnestal öfver Karl den trettonde.

29. Hr Färnlund erhåller med anledning häraf ett tacksamhetstelegram från påfven.

30. Aftonbladet räknar på ena handens fingrar sina nya prenumeranter.

31. Och fortsätter å andra handens.

Februari.

1. Prins Umqvelantaba utnämnes till hofpredikant.

2. Federationen inspirerar konfiskering af Andersens saga: »Kejsarens nya kläder».

3. Professor Ribbing håller på Blasius-dagen föredrag om Guds beläte.

4. Soto Maior öfverlemnar till hertigen af Södermanland en portugisisk ordenspladask.

Digitized by Google

5. H. K. H. gifver vicomten såsom nådevedermäle sin första drägellapp.

6. Professor Nyblom förhärligar med ett ode dessa hugstora handlingar.

7. »Kapten Gulliver» hugnas med titeln: Hofbaltoalett-rapportkonstruktionsmaskinmästrare.

8. Fredskapunerna låta höra af sig på riksdagen.

9. »Karlsborgsdamerna» förses med mynningsladdare.

10. Fruntimmersfest på hotel Fridhem i anledning af prinsessan Eugenies namnsdag,

11. Emil Jonas erhåller tillstånd att öppna en kunglig loppcirkus.

12. För de hoppfulla konstnärernas genealogi redogör Postgumman.

13. Invigningsfesten bevistas af Djurskyddsföreningen.

14. Välgörande damer bilda artisthem för hr Jonas' sujetter.

15. Persiskt insektspulver fördömes af tid. Djurvännen.

16. Fastlagsrisen hvina i riksdagskamrarne.

17. —h— rapporterar, att kronprinsessan anrättar paltbröd och fläsk.

18. Riksdagspartierna mångdubblas på Concordiadagen.

19. Presidenten Posse gnuggar händerna.

20. Aposteln Paulus Valdenström läser en straffepistel till landtmannaefeserna.

21. Ny Illustrerad Tidning presenterar sitt nyårspoem. Melodi: Trascapatrullsången.

22. Motion, utgången från öfverhofstallmästare Tornerhjelm, föreslår skönskrifningsprof såsom obligatoriskt för erhållande af medborgerliga rättigheter.

23. Anders Petter Danielsson och rektor Dahl profva folkvågarne.

24. Nedsättes en komité till utrönande af renhållningsnämndens nit och flit på Fjäderholmarne.

25. Henning Hamilton och kantor Lethin dricka brorskål i Arboga-öl.

26. A. O. Wallenberg antager namnet Väderhatt.

27. Prins Karls födelsedag högtidlighålles af förbigångna generalstabsaspiranter.

28. Påbud att konungens nådiga hästar må kallas allernådigaste.

Digitized by Google

Mars.

1. Första »vårlöken» spirar upp i Dagens Nyheter.

2. Pastor Bengtsson erhåller löfte om nästa lediga biskopsstol.

3. »Det lustiga kriget» repeteras på riksdagen.

4. Sjöfarten öppnad i vissa rännstenar.

5. Klara Happé och Jenny Hall anträda tillsammans en turné i landsorten.

6. Föreningen för öm och sedlig modersvård tager om hand »det unga Sverge».

7. Helgeandsholmspalatsen hembjudas åt Nordiska museet.

8. I Ganymedes' redaktion ingå »flera kockar».

9. Fyrtio martyrers dag — intelligenspartiets årshögtid.

10. Patent tilldelas tapetserar Johanssons tunga såsom varande ett perpetuum mobile.

11. »Major» Ouchterlony duellerar med Stockholms polismästare.

12. Mattis anlägger byxor i anledning af Georgsdagen.

13. Gustaf IV Adolfs skugga uppskakar »den fräjdade stamfaderns» ätteläggar.

14. Andra upplagan af »Giftas» utkommer, illustrerad af artisten prins Eugén.

15. Kung Bergström uppställes som skylt utanför apoteket Elefanten.

16. Munsjör Karl Hurtig utesluter ur Hickmanska följet alla med namnet Lundström.

17. Stockholms spiritistsällskap sammanträder på »Bacchi tempel».

18. Insamling till Beska kyrkan pågår fortfarande.

19. Pastor Beskow får det historiska binamnet: »Bottenlös tomtaska».

20. »Ungkarlarnes ring» sammanträder mangrant i skrubben n:o 4 på »Tre remmare».

21. Stockholms skeppare röra på sig.

22. Stockholms takgesismer likaledes.

23. Högsta vederbörande fundera på att i nåder förbjuda spårvagnstrafik på söndagarne.

Digitized by Google

24. Gråsparfvarne qvintilera om »kärlek och spanmål».
25. M. M:t fastställer ny modell till lifgardisternas svångremssöljor.
26. Giftstadgans författare får en minnesgåfva af tyske tapetfabrikanter.
27. Bildhuggaren Sven Andersson börjar modellera Liss Olof Larssons strumpor.
28. Fru Edgren, arg på Strindbergs prat om hennes ofruktsamhet, släpper ut n:r 3 »Ur lifvet».
29. Gustavianen Harald Molander lägger sig till stångpiska.
30. Jörgen lär Putte att skälla på månen.
31. Hertigen af Skåne blifver Magdalenahemmets höga beskyddare.

April.

1. Göran Mengel blifver sanningssökare.
2. De lägre posttjenstemännen tillförsäkras löneförhöjning.
3. Georg Nordensvan svär på att ej på en hel dag skrifva om skön konst.
4. Sven Adolf Hedin får en förtroende-adress från Vikingens redaktion.
5. Stockholmsdamerna börja begagna rätt trottoar.
6. General B. A. Lejonhufvud studerar »Fäderneslandet».
7. Hans Forssell håller föredrag i Arbetareinstitutet.
8. Curry Treffenberg bildar ett teaterband.
9. Hufvudstadens bagare lofva andra bullar.
10. Biskop Beckman ingår i Likbränningsföreningen.
11. Gullaboåsaren medlem af »Värnpligtens vänner.»
12. Premieraktören Fredriksson uttalar sin belåtenhet med hr Lindbergs regie.
13. Oskar Wijkander ger sig vegetarianismen i våld.
14. Ett svenskt örlogsfartyg passerar utan äfventyr Stockholms ström.
15. Professor v. Schéele inlemnar en operett till Södra teatern.
16. Titulus Renholm skrifver ett ärligt Parisbref.
17. »Sedlighetsvännen» presterar en anständig rad.

Digitized by Google

18. Hyresvärdarne sucka: Vara gudelig och låta sig nöja är vinning nog.
19. Kronprinsen slår sig på tankeläsning.
20. Malmörektorn Wåhlin inköper »Opp med Kardusen» till skolpremier.
21. Evangeliska fosterlandsstiftelsen inkorporeras i »Ljusets bröder».
22. Stockholms hundra tyranner blifva populära.
23. Herman Bang predikar: »Eget beröm luktar illa».
24. Sista qvinnofridstöraren ertappas.
25. Figaro glorifierar Nordenskiöld.
26. Bisp Rundgren kanoniserar salig Maspelösaren för hans omsorg om en viss löneförhöjning.
27. Hundegarnes ring öfvertager vården om hufvudstadens planteringar.
28. Budkaflen börjar utgifvas i Furusund.
29. Redaktör Kohlis håller griftetal öfver drickspenningssystemet.
30. Balettmästare Edström aflägger sina ordensdekorationer.

Maj.

1. »Blå bandet» sammanträder vid Flugmötet.
2. Sillsallat spisas i hela Sverge.
3. Norska venstern anser detta vara ett inlägg i flaggfrågan.
4. Riksdagskockarne hafva snart pannkakan i ordning.
5. Krigsministern finner det hemskt.
6. Mr Barnum hitkommer för att studera våra embetsverk.
7. Emil Key proberar valdthornet i och för en hyllningsfanfar åt den store amerikanen.
8. Herrar officerare draga bort till mötena.
9. På Kung Karls kafé iakttages spår af atmosferisk luft.
10. Flyttfåglar och tyska musikanter hafva anländt.
11. Landssekter Wallenberg söker plats vid Stockholms brandkår.
12. Lotten von Kræmer svikes af muserna.
13. Ministerkris befaras.
14. Fabrikör Marino kallas att bilda nytt kabinett.
15. Smeden Hagerman ihågkommer drottningens namnsdag några timmar för sent.

Digitized by Google

16. Qvinnans högre lyftning kommenteras på Varietéteatern.
17. Marcellus' rötmånad är inne.
18. S. A. Hedlund utger en handbok i fyrverkeri.
19. Löfsprickningen besjunges af naturalisten Hezekiel Strömfall.
20. Excellensen Themptander funderar på majlagen à la Bismarck.
21. Oskar Dickson ifrar för skogsskydd på Spetsbergen.
22. Arvid Ahnfelt firar sitt 100,000-boks-jubileum.
23. Öfverintendenten hr Westin bligar ännu efter en landshöfdingestol.
24. Fria konsternas Akademi kallar målarmästaren Håkansson till sin agrée.
25. Solnas träskvatten befinnes kunna ersätta Bergsbrunna mjölk.
26. Det babyloniska tornbyggandet och den arkitektoniska förbistringen i Stockholm tilltaga.
27. Lumphandlanden Dunér upplåter lokal för kgl. klädkammaren.
28. Pumpen vid Tyska brunn behänges med Rumanias stjerna.
29. Högstedts piccardon får etikett med rekommendationen: approuvé de m:r Steyern.
30. För varan sökes förgäfves marknad i Vimmerby.
31. Svampmannen Lagergren börjar utgifva »Tidning för badvänner».

Juni.

1. Representanten för Åmål ordförande i sällskapet »Odd Fellows», det är »Triroliga kurrar».
2. Sverges privat-»diskontörer» hålla möte vid Igeldammarne.
3. Afsatte prestmannen Ahlin i Enköping skildrar kyrksupens förädlande inflytande på en blifvande goodtemplare.
4. Smålandspresten Vigstrand appläderar.
5. Johannelundsdrängarne börja sina gratisresor till Sofiero eller Drottningholm.
6. Tullgarns grisar vädra såpa (Gustafsdagen).

Digitized by Google

7. Vernamo kyrkoråd anordnar en oxmenuett.
8. Statsmannafrön spira upp vid Lill-Jans.
9. För Varbergs tuppar beredes plats på Konradsberg.
10. Lincolnsskalden Hallbäck utgifver en diktcykel om Lunda-änglarne.
11. Jätten Finn skrattar, så han får ondt i magen.
12. Fröken Björkegren spelar Odette i Sorunda.
13. Lunkan sjunger »Du gamla, du friska» i »Verldens ända.»
14. »Krigarn hvilar sig i mark och skog», sjunges af pigor på Ladugårdsgärdet.
15. En Norrteljesejour (ej af Kinmånsson) går af stapeln.
16. Engström skrifver ett skinnbyxpoem.
17. Expositionen på Köhlerska trampolinen i full gång.
18. På Gångbron vid Strömsborg börjar man uthyra teaterkikare.
19. Tyskland utnämner Kajsa Warg till sitt skyddshelgon.
20. Skräddar Palms »Folkvilja» får understöd ur konungens handkassa.
21. På Träskängen anordnas en basar för bakterier och baciller.
22. Semester afskaffas i »ämbetsverket för utbetalande af tjenstemännens löner.»
23. Kungen kläder ut sig till majstång.
24. Insamling sker till salig Wallmans staty.
25. »Grefve Lundström» får en ny bror inom diplomatiska kåren.
26. Fattiga löjtnanter sjunga i kör: trallallalla, Giftas är bra!
27. »Sanna qvinnor» sekundera.
28. På Jeremiasdagen utsänder Wirsén ett häfte elegier.
29. Sankey's sånger säljas genast till nedsatt pris.
30. N:o 3 Baggensgatan inköpes af good-templarlogen »Dygdens Sköldborg».
31. Hr Féron anslår köpesumman till Federationen.

Juli.

1. Kung Kalakaua lyckliggör Stockholm med ett besök.
2. Cadier fantiserar ihop en Hawajisk flagga.

Digitized by Google

3. Det australiska majestätet står på näsan på Djurgårdsslätten.
4. Erik Josias spricker af afundsjuka.
5. Förlofning eklateras mellan Hwaaijiska prinsessan Kuckeliku och kungl. piprensaren Tockson.
6. Posttidningen upphäfver ett fröjderop: »Allsmäktige, ett glädjens bud vi bringa»!
7. Kuckeliku, »det låter nästan svenskt»!
8. Pålle Strandberg håller förlofningsfesttalet på Oxtorget.
9. De nyförlofvade uppvakta drottning Sofia på hennes födelsedag.
10. Hertiginnan Tocksson beundrar obelisken.
11. Långe Liss känner sig förbigången.
12. Hofmarskalken af Edholm och hr Hammer bilda ett nytt teaterbolag.
13. Strindberg öppnar försäljning af beska droppar.
14. C. O. Berg fattar posto på Lejonbacken.
15. En båtsman åtalas för det han ridit på karusellen i Tivoli, hvilket är »styggelse inför Gud.»
16. Sverges vegetarianer intaga gemensam supé vid Komötet.
17. Sällskapet besluter fortsätta festligheterna hela hömånaden.
18. Paraplyuppköp i anledning af fruntimmersveckans inträde.
19. »Käre doktor, kom!» sjunges på Sara-dagen.
20. Utvärdshusvärdarne slunga almanackan i väggen.
21. »Johanna» i Göteborgs brunnspark är öfverflödande.
22. Magdalenor likaledes litet hvarstädes.
23. »Emmas stjerna» är visan för dagen.
24. Vattumannen A. H. Berg föreläser om syndafloden.
25. Brikollisterna sota strupen i och för morgondagen.
26. Djurgårdens källarmästare hafva Martas bekymmer.
27. (Sjufsofvardagen). Rikets högsta ämbetsmän snarka folksången.
28. Anbud till allmänna renhållningens öfvertagande inlemnas af ett konsortium korffabrikanter.
29. Lifförsäkringspremien höjes för söndagsseglare.
30. Flottisten Schönmeyr studerar »Sjö på land» vid Alkärret.
31. G. af G. skrifver sig G. af G—m för anonymitetens bevarande.

Digitized by Google

Augusti.

1. På hertig Eugèns födelsedag bilda Prinsens gubbar den nyaste »sköldborgen».

2. Eusebius fyller en teaterkrönika med alla dop- och dubbelnamnen på sina konstnärliga bekantingar.

3. En förnöjsam jordbrukare förevisas som ett underdjur i Tivoli.

4. Lotterimatadoren Pincus studerar Sverges rättegångsväsen.

5. Resande tyskar husera fortfarande à la Sheriff på svenska smörgåsborden.

6. Munkbrofruarna anlägga munkorg.

7. »Den qvicke tandläkaren D . . . . .» skrifver sig: af Qvicktjock.

8. En giftermålsbyrå inrättas på hotell Kristiania.

9. Stockholms tvättbryggor förankras utanför Nationalmuseum.

10. Professor Montans Dagbladsherrar få titel af adjunkter och docenter.

11. Redaktör Borg klagar öfver ingrepp i patenträtten.

12. Hårdoktorn Gunnerius Arnesen vill borttaga sjelfvaste Augusti-månsken.

13. Hrr notisjägare plädera för att ankjagt må tillåtas året om.

14. Reymersholmsbolaget ingår i kopparslagarnes ring.

15. Professor von Rosen målar sin femtielfte Erik XIV.

16. Helga de la Brache nämnes i de kyrkliga förbönerna för det kungliga huset.

17. Hammer inlägger ansökan om att få försköna Jörgen.

18. Boströmska filosofien införes i rikets småbarnsskolor.

19. Ung-Hans utarbetar en afhandling om »stekta sparfvar».

20. Biskop Billing letar efter »vrak på lifvets strand».

21. Redaktören för Folkets Tidning nobiliseras och får en kräfta i sitt vapen.

22. Alla postgubbar sätta Banting i litanian.

23. Doktor Grundal komponerar ett hvitt plåster.

Digitized by Google

24. En »främmande officer» (från Karduansmakaregatan) skrifver i Allehanda loford om vår krigshär.

25. Karl Adam får en kusksmörgås på kronans kaka.

26. Boktryckaren Norman utsänder en predikosamling »Från fjerdingen till svartbäcken» kallad.

27. Harald Molander regissör vid hofteatern i Biberach.

28. Psalmbokskomiténs betänkande gör som Lazarus, då han legat fyra dygn i grafven.

29. Göteborgs damer sala till aktören Palmes staty.

30. Stockholms sundhetsnämnd förordar husbehofsförbränningen.

31. Kgl. teaterns artister återvända sjuka ifrån sina badresor.

September.

1. Knut Vicksell ordförande i Barnhusdirektionen.

2. Trasfröken och Lotten von Kræmer grundlägga en mode-tidning.

3. Mothander står vid sitt gamla valspråk.

4. Ärkepappa öppnar dansskola.

5. Professor Skarstedt framkläcker sin första witz för terminén.

6. Erik August Torbiörnson apologetisk stipendiat.

7. Fursten af Monaco kallas till professor i nationalekonomi i Upsala.

8. Hararne på Hven tänka på sin ändalykt.

9. J. O. Åberg börjar skrifva med fötterna också.

10. Kgl. teaterns balettkår föryngrad och ny och förskönad.

11. Redaktör Hedlund blir krigsfiskal.

12. »Fan i fåtöljerna», sjunga gardesofficerarne.

13. Murfvelvännen, grosshandlaren Peyron, söker inträde i Publicistklubben.

14. »Svälta räf» får insteg i »Stora sällskapet».

15. S. A. Hedin riddare af S:t Olafsorden.

16. Robert von Kræmers dikter öfversättas till rotvälska.

17. Författaren förklarar öfversättningen onödig.

18. Justitierådet Lindhagen illustrerar sagan om käringen mot strömmen.

Digitized by Google

19. Dagens Nyheter får en prenumerant i Fez-Marocko.
20. Filantropien förordar danssoaréer på Långholmen.
21. Kejsaren af Kina studerar Sverges tryckfrihetsförordning.
22. Bismarck utsatt för ett reçinolje-attentat.
23. Tidningarna få spaltfyllnad.
24. Generaltulldirektör Bennich apoteoseras i krukmakarlera.
25. Danska kreaturslagen sanktioneras såsom tillämplig på svenskt tjenstefolk.
26. Hertigen af Södermanland stiftar »Söderteljekringle-orden».
27. Grosshandlare Pundstedt kommendör af nämda orden.
28. Landsortstidningarnas Stockholmskorrespondenter omredigera Uppfinningarnes bok.
29. Collinderska ljusstakarne proponera brorsskål med Arbetarnes rings ordförandeklubba.
30. Missionären Erik Nyström talar till Stockholms arbetare från Hasselbackens balkong.

Oktober.

1. Vegetarianen Åkerberg predikar köttets evangelium.
2. Arvid Posse skrifver sin sjelfbiografi i Mickelsmessotiden.
3. En modern författarinna förvånar verlden med att skildra en *hygglig karl.*
4. Professor Netzel påstås hafva varit synlig i hoftrapporna.
5. Posttidningen förordar offentlig daddkandidatur.
6. Jorsalafararen Strindberg presenterar kgl. familjen ett halfankare Jordanvatten.
7. »Ynglingen Chronvall» bereder sig på mottagandet af Literis & artibus.
8. Hrr bokförläggare elda på i sin reklamfabrik.
9. Hufvudstadens slagtarkår håller riksdag på »Lungmosen».
10. Slagtmånadens lifsglädjelösa oxar pusta: »Gif oss solen!»
11. Svältdoktorn Tanner visar sig för pengar i Grand Hotells matsal.
12. Wy bligar på honom som suggan på väderqvarnen.
13. Lektor Ullman i Göteborg uttager tillståndsbevis för tidskriften Abrakadabra.

Digitized by Google

14. Exdrottning Isabella af Spanien inleder korrespondens med fru Andersson-Meijerhelm.

15. Kandidat Spilhammar pluggar i sig »den kunskapsrike skolmästaren».

16. Stridstupparne fira Gallus-dagen.

17. »Tiden» lider.

18. Militärekiperingsbolaget reglerar vaddprisen.

19. En prestkonferens i Motala uttalar sig mot användandet af konstgjorda gödningsämnen.

20. Doktor Hagdahl geheimeråd hos kronpinsessan.

21. Riksantiqvarien öfvertager tillsynen öfver lagstadganden om religionsåtal.

22. Beelzebub undervisar poliskonstaplar om edens vigt.

23. Hertigen af Skåne täckes taga personlig kännedom om Ofelia Sandstedts fiskebollefabrik.

24. Nattpermission sökes af garnisonssoldaterna en corps.

25. Drafkonsumenterna utlysa riksdag i Köping.

26. »Justitierath» O. A. Beckman riddare af den nystiftade tyska Ärtkorfsorden.

27. Handtverksföreningen kallar till sin ledamot skalden C. R. N.

28. Björnstjerne Björnson och hr Walldén stifta fostbrödra-lag Simon Judasdagen.

29. Disciplinkompaniet repeterar på Frihetsbröderna.

30. Öfverste Rappe beställer en promenadpsalmbok i folio.

31. »Öfverste» Broady känner sig öfverglänst.

November.

1. (Alla helgons dag.) Fosterlandsstiftelsens medlemmar tacka Gud, att de ej äro som andra menniskor.

2. Hyltén-Cavallius tappar byxorna vid åsynen af en lindorm.

3. »Sigurd» dräper Smålandsodjuret och får binamnet Fafnesbane.

4. Lektor Rundbäck anser besten hafva tillhört det skånska landtmannapartiet.

5. Konungen stiftar på prins Eugèns namnsdag ett stipendium för Södermanlands-Nerikes nation i Upsala.

Digitized by Google

6. Julius Mankell och professor Odhner intaga en sup och en smörgås på »Freden».

7. Mott och mal i Riddarholmskyrkan sjunga: »förfäras ej, du lilla hop!»

8. Finansieren D. O. Francke speglar sig i en Vadstenatia.

9. Urmakare Kjellberg Zähringerriddare.

10. Sällskapet »Mårtens vänner» prestera »Wein, Weib und Gesang».

11. Professor Norrby med fru servera svartsoppa i studenthemmet i Upsala.

12. En studentska försvarar pro gradu en botanisk afhandling om smultron under snön.

13. Afhandlingen aftryckes utaf »Föreningen Lars Hiertas minne».

14. I Lund inrättas en profession i Trelleborgs-tyska.

15. (Prins Oskars födelsedag.) Från Vanadis rymde båtsmän få medalj »för nit och redlighet i rikets tjenst».

16. »Grosshandlare» Venster tager sin hand från republiken.

17. Ett halftjog »moderat-liberala» blad bebådas i hufvudstaden.

18. Med anledning häraf föreslås förhöjning af hundskatten.

19. Ivar Hallström börjar sätta musik till konungens jernvägstal.

20. En publicistklubb i Göteborg bildas och antager valspråket: Så många hufvud, så många sinnen.

21. Soto Maior flickskole-inspektör i Stockholm.

22. Tammelin väntar Vasen.

23. Typografen Linge lärare vid Manilla.

24. Stockholms kommissionskontor förläggas vid Skinnarviken.

25. Rektor Törnebladh tyder fabeln om den mångnyttiga kråkan.

26. Professorn fru Kowalewski studerar »Kungsbacka räkning».

27. Hr Astrup städslar ett tjog norska föreläsare.

28. Svenska akademien slår sin minnespenning öfver Sofi Sager.

29. Nitionio af Karl Larsson illustrerade boknyheter utkomma.

30. Posttidningen får sin största pappersleverans under året

Digitized by Google

December.

1. Stjernorna blinka.
2. »Ära vare kungen i höjden», sjunga rikets byråkrater.
3. Bonniers Svea utkommer med porträtt af konungens strumpeband.
4. »Ära vare moster Barbara», sjunga rikets brikollister.
5. Gösta Posse »sitter» för porträttmålaren v. Holst.
6. Professor Holmgren redogör för våra tidningars färgsinne.
7. Edison tager kännedom om Sandals kanon och Himmelmans kulspruta.
8. (Mariæ afl.) C. D. W. reserverar åt sig en hel sida i vår officiela tidning.
9. Vingåkersgubben medicinalråd.
10. Folktalaren Vestenius öppnar glöggfabrik.
11. Hos Lejas tillhandahålles en broschyr mot lyxen.
12. Vinter-varieté öppnas af Frälsningsarméen.
13. Stockholms konsistorium uppföra en Lucia-karneval.
14. C. O. Berg predikar om »Lejondop, en sakramentskadt helig akt».
15. Professor Hamilton tömmer en skål för tryckfriheten.
16. De kungliga lindebarnen döpa kattungar i ölost.
17. Statskyrkan nickar underdånigt bifall.
18. Andra samhällets stöttor d:o d:o.
19. Upsalastudenten v. Mecklenburg föreläser om likhet inför lagen.
20. Hästslagtaren Ekeblad får Svenska akademiens stora pris för dikten: »Själavandringen».
21. Ett med »mention» belönt qväde, »Bomans flickor», uppdagas hafva till författare general Sven L.
22. Officielt meddelas att drottningen besökt julmarknaden i söndags.
23. Firmorna Moses stänga sina butiker på Israelsdagen.
24. Exministern Selmer skickar majestätet en äkta norsk lutfisk till julklapp.
25. Damernas julklappsexposition i kyrkorna.

Digitized by Google

26. Julgrisarne förneka slägtskap med Schrimner, som var hel igen hvarje morgon.
27. Engelskt salt den mest kuranta artikeln i marknaden.
28. Bränvinsadvokaterna helighålla Menlösa barns dag.
29. Hr Nisbeth funderer på att låta »Figaro» komma ut tre gånger dagligen.
30. Spårvägsbolaget slår ren fotogén i sina lampor.
31. *Au revoir!* säger Nisse till Svenska folket.

Digitized by Google

Juleljus.

Skiss af **Saxon.**

Det var första julen Siri och jag voro gifta — vi hade varit det i tre månader.

Jag satt i mitt arbetsrum tredjedagen, då jag plötsligt fick höra fabrikörskan Hyfvelströms bekanta stämma uti salen.

»Å, se goddag, lilla frun! Hur står det till?»

»Mycket bra, tant. Välkommen!» svarade min hustru.

»Ett förfärligt otrefligt väder! Anders slaskade, och ändock blef det så här dant. Men se verlden är upp- och nedvänd. Gamla märken stå icke ... Det är förfärligt att åka på *hjul*don midt i *jul*en».

Den utslitna ordleken hade hon antagligen någon gång sett i sin sons svenska rättstafningslära. Hon ville gälla för qvick, den goda fru Hyfvelström.

Digitized by Google

Och utan att afvakta min hustrus svar — jag tyckte mig rigtigt se hennes fina leende — fortsatte hon:

»Jo, ser du, jag kom egentligen hit för att tala med dig om en ny idé, som jag fått. Den kommer visst litet sent, men bättre aldr . . . sent än aldrig. Jag har talt med borgmästarinnan och kamrerskan, och de funno den utmärkt. Jag har tänkt, att vi tjugondagen skulle anordna en basar för fattiga barn. Vi skulle ha den på rådhussalongen, som dekorerades. Prosten skulle hålla tal, bokhandlaren deklamera och qvartetten sjunga litet. Och så taga vi oss en sväng utanpå».

Hon sade *vi* . . . Hon vägde sina modiga tolf pund och var från sin ungdom känd för att dansa mycket tungt. När hon, sextonårig, gick i dansskolan, fick

Digitized by Google

hon — med hänsyn till sin dans och sina tjugo tusen — namnet »Koppargrufvan».

»Nu ville jag fråga dig, om du är med om att anordna basaren».

»Ja nog kan jag vara med, fastän jag inte är något intresserad . . .»

»Jag kunde just tro det! Jag begriper inte, hurudan du blifvit, sedan du gifte dig. Lite egen var du förut, men nu är du ytter värre . . .»

Stadens sqvallerkäringar, som mycket väl visste, att jag under min ungkarlstid ej varit något helgon — och de gjorde sannerligen ej något för att förgylla upp min värda person — voro svårliga bedragna. När Siri gifte sig med mig, hade de spått skilsmässa om en månad, och ännu hade de ej fått ringaste anledning att tala ondt om mig och följaktligen säga till henne: »Hvad var det vi sade?»

»Jag skall fråga min man», fortfor min hustru.

»Din man — hvad har han med det här att göra?»

»Han har att göra med allt, hvad jag företar mig. För öfrigt förstår han allting bättre än jag — just så vill jag ha det — och i allt, som ej direkt rör mitt departement, tar jag honom till råds».

Jag smög mig ut i garderoben, der min hustru strax efter fann mig letande efter — jag vet ej rätt hvad.

Hon bad mig komma in, och så redogjorde hon för mig fru Hyfvelströms plan.

Jag tackade naturligtvis fru Hyfvelström för hennes uppmärksamhet mot min hustru, som nog skulle ihågkomma basaren med någon gåfva.

Fru Hyfvelström omtalade, att adjunkten Callmén lofvat skrifva inbjudningen till basaren. Den skulle

Digitized by Google

naturligtvis införas som annons. Ville jag skrifva en liten notis och påpeka det menniskovänliga företaget, stannade hon i stor förbindelse.

Jag lofvade att skrifva en notis.

Tjugondagen var kommen. Alla det gamla rådhusets fönster strålade af ljus. Basaren var anordnad i rådhusrättens sessionssal. I festivitetssalen skulle »det roliga» försiggå.

Högtidligheten började med en sång, hvarefter prosten höll sitt tal. Han talade — så rörande att borgmästarinnan, postmästarinnan, fruarna Gredelin, Pluggstedt, Klisterlund m. fl. storgräto — om de många små, »som ingen julfröjd ha och inga juleljus», och hur vackert det var, när den kristliga kärleken på detta sätt visade sig i gerning.

Och så gick man för att köpa.

Fru Bostgren, som samtalade med sin väninna, skräddarfru Pettersson, kokade af harm öfver att hon ej blifvit anmodad att ge något, då de till och med sagt åt fru Svensson. Hon hade inte så bra råd på långt när. Också bestod hela hennes gåfva af en mycket simpel, sydd förmaksmatta med en ful katt på.

En stor del af fru Hyfvelströms nöje var borta, emedan borgmästarinnan af jernkramhandlaren lurat sig till en nysilfverkanna, som hon haft påtingad.

Herrarne svuro i smyg öfver »dumma upptåg, som bara kostade pengar».

Ungdomen längtade efter dansen.

Min hustru, som gick der så innerligt söt i sin blå

Digitized by Google

klädning med gula garneringar och en frisk röd ros i håret, såg ej nöjd ut.

Om en stund kom hon och tog mig afsides.

»Vet du, Johan, jag är så innerligt utledsen vid denna humbug, der man bara tänker på att roa sig sjelf, under det man skyltar med, att man vill idka välgörenhet».

»Det undrar jag inte på, kära du. Och hvad det anbelangar med nöjet, så är det bestämdt för en stor del ganska tarfligt».

»Åja, jag höll på att skratta ihjäl mig, vet du,

Digitized by Google

när borgmästarinnan stod och talade, huru hon var förtjust öfver att kommit att tänka på denna tillställning. Hon såg inte, att fru Hyfvelström stod strax bredvid... Om du vill som jag, så gå vi hem.»

»Ja, i det fallet äro vi då två själar och en tanke», svarade jag.

»Som alltid», tillade hon med ett skälmskt leende.

Obemärkta smögo vi oss i väg just under det bokhandlaren deklamerade ett poem: »Juleljus», som han

Digitized by Google

utgaf som sitt eget, men som man allmänt antog vara författadt af adjunkten Callmén.

»Hvad i herrans namn — jag tror, att det är eldsvåda hos oss!» sade jag, då jag kom i närheten af vårt hem, der ett ljushaf strömmade ut från fönstren i salen.

»Det är förmodligen Tilda, som bjudit några väninnor till sig, i tanke att vi skulle vara borta till midnatt», svarade Siri.

»Lilla skälm», utbrast jag öfverraskad, när vi stego in i salen. Der brann nämligen en ståtlig julgran och rundt omkring, i soffor och på stolar, sutto småbarn.

»Jag ville öfverraska dig härmed, och jag är säker om, att du skall få mycket roligare än deruppe».

»Det tror jag».

Och jag bedrog mig ej. Siri spelade upp en polska, och jag dansade med barnen kring julgranen. Och för att hon sjelf skulle få vara med, dansade de emellanåt efter »Kom, sköna flicka, valsa med mig» — det enda pianostycke jag kunde, och det till på köpet med blott ett finger.

Julgranen plundrades, barnen fingo hvar sin gåfva, och så åts lutfisk och risgrynsgröt under fröjd och gamman.

Barnen hade gått. Ljusen voro släckta i salen, der jag stod med min hustru. Men ännu i mörkret tindrade mot mig ett par de allra fagraste juleljus.

Digitized by Google

Också en höstvisa.

(I den glada stilen. Idén af Béranger.)

Så är du här igen, charmanta höst,
du glada suck utur naturens bröst!
Nu fylls mitt hjerta af förtjusning öm,
nu kan jag drömma om igen min dröm,
kan idel rosor, idel liljor se,
der andra klaga öfver sorg och ve.

Digitized by Google

Ty, midt imot mig, bakom popplars rad,
der bor en flicka, lefnadsfrisk och glad;
när nu den glesnar, trädens jalusi,
när hon förbleknar, häckens poesi,
då tändes min . . . För hvarje stund, som går,
allt mera klart jag *henne* skåda får!

Min ljufva granne, när du tittar opp
ur bädden likt en vaknad rosenknopp,
då spejar jag. Jag ser din lilla fot,
din vad, din arm, jag ser två hvita klot.
Hvad ser jag ej? Du vet ej af det, du,
men om jag syndar, du förlåter ju?

I qvällens frid — o Gud, hvad du är skön!
Se'n du vid lampan läst din aftonbön,
inunder täcket du dig döljer smått . . .
så der till hälften . . . sofver se'n så godt,
som om du visste, att jag vakar, stum,
af längtan stum, vid fönstret i mitt rum.

Digitized by Google

När våren kom med sitt fördömda löf,
för all min klagan han var blind och döf;
när sommarn drog sin gröna rullgardin
framför ditt fönster, om min sorgsna min,
hvad brydde *han* sig? Afundsjuk och rå,
han ensam ville dig beundra då . . .

Se, derför gläds jag nu, charmanta höst,
du glada suck utur naturens bröst!
Du är min vän. Du lemnar fönstret fritt,
så att jag blomman ser i rödt och hvitt.
Lef lilla du, men sedan gerna må
bar-vinter evigt mellan träden rå!

M. F—d

Digitized by Google

O, de qvinnorna!

Du frågar, bror, hvarför jag löjtnant blef,
och ej, som du, helt lugnt gick in i posten.
Du tar för gifvet, att jag öfverdref,
om då jag svarade: — det var för kosten.

Ty den är dålig, har man ej kredit,
och björnar fins det godt om, hvilka brumma,
och till på köpet *utan* den merit
att gå på fyra och att slå på trumma.

Du tänker kanske jag blef militär
för att när gikten blef för svår, den saten,
få kommendera strax »för fot gevär!»
och lefva blott på en pension af staten.

Du tror helt visst, att jag blef född att slå
som Karl den tolfte tusen moskoviter, —
nej, tack, min bror, jag tar långt hellre då
ett tusen krisch af »hjelpsamme leviter».

Digitized by Google

Nej, *untur uns* jag säger ärligt ut,
hvarför jag löjtnant blef med vadd på kroppen.
Det var — två ögon och en liten trut,
som satte galenskap i hufvudknoppen!

Ty Hilma svor, att blott en löjtnant fick
i brudsäng hennes ljufva ungdom föra.
Och du förstår — en kyss, en eldig blick,
och jag gaf efter — »löjtnant då, må göra!»

Men nu, när jag på allvar kom till sist
att hennes hand och millioner vinna,
hon läspade — »ja, vore ni *artist!*» —
skål, käre bror, för nordens trogna qvinna!

Daniel.

Digitized by Google

Också en komplimang.

— Ack, min fröken, om ni visste hvad ni erinrar om den genialiska Teresina Tua!

— Jag spelar inte viol.

— Nej, men ni har en likadan hårfläta som hon.

Digitized by Google

Engelska parken.

Har du sett Engelska parken,
der trädgårdsmästarens mått
så fiffigt indelat marken,
att hvar bit sin stämning fått?
Der ligga särskilda stycken,
alltefter publikens tycken,
af sorg, af glädje, af ro:
ett perlband konstgjorda smycken
kring sandgångar der sig sno.

En tårpil elegiskt sänker
sin krona mot dammen ner
och genast ditt sinne tänker
på sorg, som sig dock ej ter.
I tempelfönstren stå bålar,
som minna om skratt och skålar;
då hyddan vid bäckens strand
ett herdelif för dig målar
med rococo — lam i band.

Digitized by Google

Behagligt mot grönskan bryter
hvitlimmad pelarerad,
på godtköpsresa strax flyter
din själ till Athenes stad.
En urna, som står och drömmer,
fast rakt ingenting hon gömmer
dig för till dödsminnens rå,
om här du tårpåsen tömmer
ett grand — det är comme-il-faut.

Ett underverk, den der parken!
Så nätt, så sval och beqväm,
der ungdom (med filt på marken)
får läppja estetisk kräm.
Åt hufvudet ej den stiger,
på tungan den icke svider
— den vispas så lätt och tom —
och hjertat beskedligt tiger,
den kittlar blott deras gom.

Har du genom parken ströfvat
med alla dess ljugande fält
och något af sötslisket pröfvat,
som man från romaner bestält?
Jo visst — när i bonade salar
det konstgjorda nonsens man talar
med tillgjord stämning och min,
du parken ser der med dalar,
pil, tempel, urna, ruin.

Chicot.

Digitized by Google

På »maskis».

— Ni, som har så vackra former, borde ge er till statist.

— Hvar ska' man då anmäla sig?

— På . . . på statistiska byrån, förstås.

Digitized by Google

Karl Magnus.

Ett Upsalaminne.

Hvem af nu lefvande studenter sedan slutet af femtiotalet minnes icke den jovialiske, den alltid påpasslige och humane mannen med de stora, ironiska ögonen, som stod på ångfartyget »Linnés» kommandobrygga och med sina breda r-ljud styrde det »unga Sverge» lyckligt fram och åter från Stockholm? Karl Magnus Palmgrens jemte hans lika humane och vänliga konkurrents, gubben Roos', personligheter äro väl värda att minnas. De ha båda, under deras långa tjenstgöring, haft *dyrbara* lefvande laster fram och åter, och vi minnas icke att hos dem ha hört talas om »en man öfver bord».

Palmgren var en äkta humorist, men man skulle begripa honom rätt — och det gjorde alla studenter. För att icke hans namn skall med dödsannonsen i tidningarna dö bort, vilja vi tala om några karaktäristiska drag från hans envåldsmakt på det flytande konunga-

Digitized by Google

riket. Vi kunna för den första historien förutskicka den anmärkningen, att ju sämre en professor var omtyckt af studenterna, dess olidligare fann vännen P. honom.

Det begaf sig en gång, att nu mera afdöde prof. L. (prof. i »krångelrätt») for från sin vackra egendom S. vid Mälaren. Nerkommen i försalongen fann han der — det var den gamla glada tiden — åtskilliga knackpartier med punschbuteljer framför sig, i full fart med att på ett värdigt sätt helsa den eviga staden snart i sigte. L. rusade upp och frågade P., som med uppdragna mungipor stod på »bryggan», hur han vågade upplåta ångbåtens försalong till spel och dryckjom midt på en förmiddag. — Intet svar. — »Hör inte kapten?» — Jo, nog hör jag! — »Nå, så kör ut spelorrarne, då». — Naj! — »Vet herrn inte hvem jag ä'?» — Naj! — »Känner ni inte prof. L—d?» — Naj! — (Obs. L. var *stor* delegare i bolagets båtar.) »Och jag som går här hela sommaren»! — Jaså! — »Vill kapten — —» — Om inte harren tiger, så sätter jag harren i land på en obebodd ö! — —

L. klagade. — P. svarade, och lär under undertryckt skratt inför direktionen yttrat, att det var hans fulla föresats att »ro fan i land», ty »då hade han inte vidare haft någon att processa med».

En dag gick gubben P. sin vanliga tur. Vid Sko kloster skulle en gumma i land med båt, men hur hon klef, så klef hon misste och kom i Mälaren. Styrmannen ropade: hon ramla' i sjön! — »Har kärringen betalt?» — Ja! — »Framåt!» — Och så fick roddaren hjelpa gumman bäst han gitte.

Gubben P. hade en son på Ultuna, som alltid på somrarne var nere vid landtbruksskolans brygga. Tjugo

Digitized by Google

alnar från densamma kommenderade alltid P. »stopp!», när han fick se sin käre son nere. »God dag, Manne, hur mår du?» — Jo, tack, bra, pappa! — »Framåt!» — Och så vände han sig vanligen om och det jovialiska leendet spred ett skimmer öfver det godmodiga fadersansigtet.

En dag följde vi några vänner, som »för evigt» skulle lemna »det evigt unga lifvet», till Sigtuna. Vi gingo med »Prins Gustaf», (Roos) för att vid Sigtuna återvända med Palmgren, men P. hade redan lagt ut från S. brygga och vi mötte honom ett par hundra alnar hitom staden (från U. räknadt), så att det såg ut som om vi skulle få följa med till Stockholm. Gubben Roos viftade och vi viftade och ropade, att vi voro ett femtiotal studenter, som skulle tillbaka. P. tycktes inte höra, men han hörde mycket väl, och snart sågo vi huru Linné gjorde den allra vackraste matematiska kurva och styrde sida om sida med Prins Gustaf. »Jo jo, men, bror Roos, jag hörde nog hur du *skrek!*» (Obs. R. var den mest lågmälda person man kunde träffa på!) Det var på samma färd som nu mera afdöde, glade vännen Marcellinus P. stod på hufvudet i en enkannsbål punsch på fördäck med studentmössan på sig. Och när vi så inte ville ha den der vadpunschen, sade Palmgren: »då tar nog gumman min igen den och tappar den på buteljer — den går nog åt i qväll efter kräftorna». Hans ännu lefvande hustru var vår rigtiga matmor, liksom gumman Roos, och att gubben P. skämtade, var klart, ty se'n tillade han, att »besättningen kunde ju få punschen på qvällen». Och det fick den.

Gubben Roos var på vårarne litet rädd om sin nymålade båt för islossningen vid Stäket, der det vid den årstiden är strid ström. En qväll lågo de båda —

Digitized by Google

»Prins Gustaf» och »Linné» — vid Riddarholmen, fina som tärnor vid ett bröllopståg, och kaptenerna pratade om möjligheten af att kunna gå till U. Roos'en knallade sig af följande morgon blott för att P. retat honom, men han hann ej längre än *till* Stäket. Dagen derpå kom P. med »Linné.» »Åh korrrs! ligger du här än, bror Roos»! — — Och så såg sig P. omkring med sin fryntliga min, och ropade: »Åt h-e går det — *framåt!*» — Och vi följde R. hack i — propell efter, så att vi den dagen saluterade två ångbåtar från Hagalund och på qvällen hade vi gubbarne hos oss i festligt lag — och så mycke punsch se'n!! —!

Man såg gubben P. ännu för knappast ett år sedan då och då, som nära granne till Mosebacke, sitta der uppe vid en tuting och prata om gamla minnen, och att han höll ungdomen kär är lika visst och säkert, som att han sjelf till själ och hjerta var ung till de sista dagar, vi sågo honom, men »hans hufvud hvitnade till skörd, ty nu är andetiden».

—*ck*.

Digitized by Google

Superlativt.

— Ni bor bra här på landet, hr grosshandlare.
— Det är för litet sagdt, hr baron.
— Nå, då bor ni alldeles för bra.

Digitized by Google

Hvarjehanda.

En sjökapten Y., som just ej var med då krutet fanns upp, hade gjort en resa till Rouen och fick mycket att berätta derom vid sin hemkomst. Synnerligast var det en gammal kyrka, som han funnit särdeles märkvärdig för dess antiqviteter. »Och vet ni», yttrade han, »att i den kyrkan var det bilder af de tolf apostlarna, som voro så gamla, så … ja, se'n långt före Kristi födelse.»

* * *

Pettersson, handelsresande från Stockholm, sjuknade häftigt i Upsala. Troende sin sista stund kommen, afsände han följande telegram till sin fru:

»Fru Pettersson,

Stockholm.

Ligger här för döden. Kom genast till din

Pelle.»

Digitized by Google

Några timmar senare erhöll han följande svar:
»Pettersson,

Upsala.

Kan ej komma för mamma har snufva. När du dött, så sänd hem liket till din

Bertha».

* * *

En ung man, som mötte en landtflicka, sade till henne, att hon såg så frisk och blomstrande ut, som om hon vore kysst af Zefiren.

— Nej, herre, det var icke hans namn, — blef det enkla svaret.

Digitized by Google

Innehåll.

Sid.

Också ett företal. Af Nemo. ....

En liten roman ur verkligheten. Af förf. till »Förbiskymtande skuggor». .... 1.

Svart och hvitt. Med illustrationer. En lärorik historia af X—g. .... 21.

I gamla gömmor. Från italienskan af CaLixTus. .... 27.

Under Strindbergs-febern. Med illustration. .... 38.

Lite kling-klang. Poem af K. .... 39.

Öfverraskningar. Med illustrationer. .... 42.

I gula hörnhuset. Teckning af Sylvia. .... 43.

Nattsöl. En småstadshistoria. Med illustrationer. .... 70.

Den pojken der, den är min! Poem af Mont d'Or. ...... 76.

Giltigt skäl. Med illustration. .... 79.

Grosshandlar Pettersons kungsmiddag. Skildring efter naturen. 80.

Storm i stormen eller Stukadt högmod. Med illustrationer. 93.

Hästminne. Skämtsamt qväde af H. M—n. .... 97.

När Pelle Mast satt på karaffin. En skepparhistoria, berättad af Saxon. .... 100.

Humoristisk åldring. Med illustration. .... 103.

Lifvets lotteri. Poem af Klatsch .... 104.

Bakom kulisserna. Med illustration. .... 107.

Sådant händer i våra länder. Kalendarium 1885. .... 108.

Digitized by Google

Sid.
Juleljus. Med illustrationer. Skiss af Saxon. .... 124.
Också en höstvisa. Med illustrationer. Af M. E — d. ...... 131.
O, de qvinnorna! Poem af Daniel. .... 134.
Också en komplimang. Med illustration. .... 136.
Engelska parken. Poem af Chicot. .... 137.
På »maskis». Med illustration. .... 139.
Karl Magnus. Ett Upsalaminne af — ck. .... 140.
Superlativt. Med illustration .... 144.
Hvarjehanda. .... 145.

Digitized by Google

Digitized by Google

Pris: 1 krona

Digitized by Google